

<http://misszio.lutheran.hu>

Híd

2011. II. szám

evangélikus missziói magazin

**Szabadság
és iga**

**Szabadság
a rácscok között**

**Ahol az Úr lelke,
ott a szabadság**

fókuszban a szabadság

Jézus Krisztus a híd a menny és a föld, az Örökkévaló és az ember között!

A **Híd evangélikus missziói magazin** több ezer olvasónkhoz – és rajtuk keresztül családtagjaikhoz, ismerőseikhez, munkatársaikhoz – jut el. Átlép ország- és felekezeti határokon is.

Magazinunk azt a célt szolgálja, hogy minél több ember megértse, hogy mit jelent az evangélium, az örömhír Isten szeretetéről, és hogyan lehet megvalósítani a hétköznapi életben Jézus követését. Segítséget ad a gyülekezetek építésében is. A sok visszajelzés biztatást ad a munka örömteli folytatásához.

Egyházunk Missziói Bizottságának és egyéb támogatóinknak köszönhetően az Evangélikus Élet olvasói számára ingyenesen adjuk újságunkat. Ezeket a testvéreinket is kérjük – amennyiben szívük erre indítja őket –, járuljanak hozzá szolgálatunk költségeihez.

Szívesen adjuk a magazint határainkon túl élő magyar testvéreinknek is; ajándékba vagy akár kedvezményes áron.

Mindez a Nagy Magvető szellemében történik, aki bőséggel szórja a magot a különböző talajokra.

Köszönet minden támogatónkak az áldozatvállalásáért!

Amennyiben fontosnak tartja a Híd magazin szolgálatát, lehetősége szerint küldje el az Evangélikus Missziói Központ számlaszámára az e célra szánt adományát.

Számlaszám: 11716008-20157087

Rendelje meg magazinunkat több példányban is gyülekezetének, családtagjainak, ismerőseinek!

„A Híd élen jár a teológiai tisztánlátásban, és az Úr Jézus Krisztus melletti elkötelezettségben. Az Úr áldása legyen e munkán!”
Győri János Sámuel

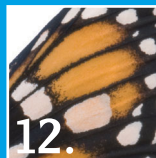
Tartalom

FÓKUSZBAN A SZABADSÁG

- 3 Ahol az Úr lelke, ott a szabadság
- 4 Körinterjú – Szeress, és akkor kinyílik a világ!
- 6 Szabadság és iga
- 8 Szabadság a rácsok között
- 10 Anyaság: fogda vagy szabadság a kiteljesedésre?
- 12 Színes szabadság
- 14 A Felvidék magyar mártírja
- 16 Az Antikrisztus hada óriási, de veszteni fog
- 19 Isten szereti Észak-Koreát
- 20 A lovag és a herceg
- 22 Az Ószövetség és a szabadság teológiája
- 24 Szabadság az Újszövetségben
- 26 A Görögországi Ortodox Egyház Szent Szinódusának felhívása

ÉLŐ VÍZ

- 28 **Testi-lelki egészségünk** – Őszintén a bajokról, gyógyításról és életmentésről
- 29 **Mi pedig láttuk** – Már vagy még?
- 30 **Beszélgetés** – Keskeny úton, kanyargós ösvényen
- 32 **Hogyan tovább, egyház?** – Az ifjúságra figyelve
- 34 **Disznók és gyöngyök** – Gyászinduló és örömhír
- 35 **Belmisszió** – Irányelvek
- 36 **Anno** – Miért sürgős a megtérés?
- 38 **A világegyház hírei**
- 39 **Istenkép – művészkép** – Böjt
- 40 **Imádkozzunk** – Imádkozzunk a Hazáért többet!
- 41 **Rejtvény * Beszámoló** – „Utaidat, Uram ismerted meg velem...”
- 42 **Hírek * Derű * Képes hírek**
- 43 **Hívogató** – Hidat építünk, nem falakat!
- 44 **Vers** – Szent szonett

A HÍD EVANGÉLIKUS MISSZIÓI MAGAZIN előfizetése egy évre 1600 Ft. Megrendelhető az Evangélikus Missziói Központ

elérhetőségein: tel./fax: 06 1 400 3057 (délelőtti hívható), e-mail: evmis@lutheran.hu, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40.

magyar
nyomdatermék
NYOMDA- ÉS PAPÍRPARI SZÖVEG

HÍD EVANGÉLIKUS MISSZIÓI MAGAZIN – Az Evangélikus Missziói Központ negyedévente megjelenő kiadványa. * 2011. 2. szám * Kiadó és szerkesztőség: Evangélikus Missziói Központ, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40., tel./fax: 06 1 400 3057, e-mail: evmis@lutheran.hu, honlap: <http://misszio.lutheran.hu>, számlaszám: 11716008–20157087 * Felelős szerkesztő és kiadó: Szeverényi János, e-mail: janos.szeverenyi@lutheran.hu, www.szeverenyijanos.hu, tel.: 06 20 824 5463 * Munkatársak: Balog Eszter, Bencze Imréné, Dankuné Tóth Éva, Erdészné Kárpáti Judit, Fehér Charlotte, dr. Garádi Péter, Kis Ferenc Balázs, Kovács László, Kóháti Dorottya, Szeverényi Jánosné * Grafikai tervezés, tördelés: Perl Andrea, Perl János (Kreatív Flotta Stúdió) * Nyomdai kivitelezés: Pauker Nyomdaipari Kft. * HU ISSN 1787–5749 * Egy szám ára 400 Ft, előfizetési díj egy évre 1600 Ft * Megrendelhető a kiadónál. Az Evangélikus Élet hetilapban elhelyezett példányok ingyenesek. Adományokat kérünk és elfogadunk.

Ahol az Úr lelke, ott a szabadság

Mindannyiunk életében fontos mozgatórugó a szabadságra törekvés. Az elnyomó hatalmak ellen vívott szabadságharcok és a tizenéves „félnöttek” belső mozgatóereje lényegében ugyanaz: a függetlenségre való törekvés. **Az nyilvánvaló, hogy a szabadság nem idea vagy filozófiai fogalom,** mert ha csak az lenne, nem járná át, nem mozgatná elemi erővel személyes és közösségi életünket az irányító vágy. Érthető, hiszen iskolai és munkahelyi kötöttségektől, anyagi terhektől mindenki szabadulni szeretne – a sor hosszasan folytatható. Kérdés azonban, hogy ha a külső körülmények jóra fordulnának, valóban szabadnak éreznék-e magunkat?

Általában úgy gondoljuk, hogy az igazi szabadság akkor köszöntene ránk, ha nem a körülmények, lehetőségek vagy éppen más emberek rajzolnák meg mozgásterünk határait az életben, hanem mindentől, mindenkitől függetlenül a saját elképzeléseinket, vágyainkat valósíthatnánk meg. Szeretnénk a magunk urai lenni! Előbb-utóbb megértjük, hogy a körülményektől és a más emberektől való teljes függetlenedést lehetetlen elérni, ezért hiányérzettel élünk együtt. Bár a szabadság csak illúziónak tűnik, mégis olykor visszafogottan, máskor pedig elemi erővel hajt irányító vágy bennünket.

A teljes függetlenség szabadságának ára van, nem is kevés. A fészekből kiesett madárfiók hirtelen szabaddá lesz a fészkek minden kötöttségétől, de védettsége, biztonsága megszűnik. A felnövekvő ember számára terhekké lehetnek a szülői ház, a család szabályai, de ha ezeket maga

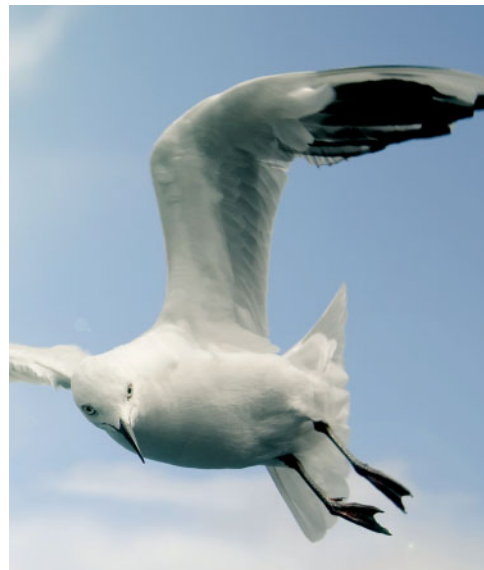
mögött hagyja, gyakran a bizonytalanság és kiszolgáltatottság keserű kenyerébe kóstol. Aki mindentől és mindenkitől szabad, az csak magára számíthat. Ez a magány. A magamra utaltság valójában nem szabadság, hanem a legfájóbb rabság. **Hol és hogyan keressük hát a szabadságot?**

Különös élmény olyan emberekkel találkozni, beszélni vagy írásaikat olvasni, akik bár nagyon nehéz külső körülmények között élnek, mégis a lélek belső szabadságának ereje sugárzik belőlük. Ez járja át életüket, pedig nincs lehetőségük arra, hogy a körülményeiken változtassanak. Az igazi szabadság tehát nem a külső körülmények következménye, hanem egészen máshonnan fakad. Hogyan érték el ők, és hogyan érhetjük el mi a léleknek ezt a szabadságát?

Ez nem a függetlenedés szabadsága, hanem meglepő módon a függésé, a kötődésé. A belső szabadság forrása nem más, mint az Istenhez kötő kapocs, a tőle való függés. Ezt nem mi érjük el, nem mi munkáljuk ki magunkban: ajándékba kapjuk. **Jézus Krisztus egyik megnevezése a Szabadító.** Akiiket Ő megszabadít, szabaddá tesz, azok valóban szabadok lesznek (Jn 8,36). Többnyire nem változnak a külső körülmények, nem nő a mozgástér, de belül, a szívben és lélekben végtelenné tágu a reménység és békesség szabadsága. „Ahol az Úr lelke, ott a szabadság” (2Kor 3,17). Ez nem illúzió, maga a valóság.

• KOVÁCS LÁSZLÓ

Szeress, és akkor kinyílik a világ

Körinterjú a szabadságról

A szabadság nem elvont fogalom, hanem gyakorlati kérdés. Hogyan élük meg ezt az alföldi megyeszékhelyen?

SIKLÓSI JÁNOSNÉ (72) nyugdíjas könyvelő. Tiszakécskén él, az egyik legaktívabb gyülekezeti tag azok közül, akik a kecskeméti evangélikus közösség szórványterületén élnek.

CSEKE PÉTER (57) Jászai Mari-, Bilicsi- és Klebelsberg Kunó-díjas színművész, rendező, a kecskeméti Katona József Színház igazgatója. Fiatal kora óta hívő katolikus. Feleségével, Sára Bernadette színésznővel együtt közreműködnek a Missziói Központ által is támogatott, 2000-ben megjelent *Az Úr érkezése* című CD-n.

MEGYESI ZOLTÁN (33) informatikus, a Kecskeméti Főiskola adjunktusa, az Ars Nova Énekegyüttes tagja. Két kisgyermekével és karvezető feleségével rendszeresen jár az evangélikus alkalmakra.

Mennyire érzi szabadnak magát?

Siklósi Jánosné: Teljesen. Senki nem kéri számon a tetteimet, csak a lelkiismeretemmel számolok el.

Megyesi Zoltán: Van szabadságom, hiszen sok múlik az én döntésemen, de vannak az életemben korlátok is. A felelősségtudat, az elvárások, az élet megszokásai szűk ösvényt írnak le, mégis magam választom a korlátaim. Amíg jókat választok, a cél felé haladásban nem akadályoz semmi, szabadnak érzem magam. A szabadságunk attól függ, hogy képesek vagyunk-e a korlátainkat a helyes út mentén elhelyezni.

Cseke Péter: Az ember annyira érzi szabadnak magát, amennyire önmagától engedélyt kap rá. Aki lelkileg szabad, azt semmi nem korlátozza. A hit nagy lehe-

tőség, aki bizalommal tekint a Jóisten felé, annak Ő fogja a kezét. Ha vele nincs rendben a kapcsolatunk, akkor kezdődnek a gondok.

Mi a mércéje a szabadságnak?

Siklósi Jánosné: Ha azon az úton járok, amire születtem. Semmilyen káros szenvedélyem nincs. Nem az egyedüllét, hanem az Istennel való kapcsolat jelent számomra szabadságot.

És az, hogy vannak, akiknek szükségük van rám, és akiknek tudok segíteni.

Megyesi Zoltán: Nem a korlátatlanságot tartom a szabadság mércéjének. Úgy hiszem, van egy fix pont, és ez Krisztus,

akihez igazodhatok. Ehhez a ponthoz viszonyítva tudom meghatározni magam és életem haladását. És ehhez képest mérhetem a szabadságomat.

Cseke Péter: Megkülönböztetett figyelemmel szoktam olvasni a Bibliából azokat a részeket, amelyek Péterről szólnak. Sokáig nem tudatosult bennem, hogy Péter Jézus hívására elkezd járni a vízen (Mt 14,29). Amikor elbizonytalanodik, és nem figyel rá, azonnal süllyedni kezd. De Jézus átöleli, és beemeli a csónakba. Oda kell adni magunkat az Úrnak, és akkor ő vezet. Ez a mércé.

Egyesek szerint a keresztyén tanítás sok szabályt tartalmaz. Önt korlátozza-e az, hogy hívő?

Siklósi Jánosné: Nem korlátoz. Ateista barátaim, rokonaim irántam érzett szeretete nem csorbul a hitem miatt. Igyek-

...Oda kell adni magunkat az Úrnak, és akkor ő vezet. Ez a mérce.

szem megmutatni, mennyire jó Krisztus-követőnek lenni, reménykedem, hogy egyszer ők is követik a példát.

Az Úr szabadságot adott nekünk: nyújtja a kezét, s mi elfogadjuk vagy elutasítjuk.

A hit szabaddá tesz, de a korlátok néha fontosak, mert óvnak – például egy hegyi túrán attól, hogy szakadékba essünk. Ezért vallom: „Legyen meg a Te akaratod!”

Szeretnék úgy élni, hogy elnyerjem Isten tetszését és befogadjam Szentlelkét! „Az Úr pedig a Lélek, és ahol az Úr Lelke, ott a szabadság” (2Kor 3,17).

Megyesi Zoltán: A legjobb szándék ellenére is állíthatok magam elé olyan korlátokat, amelyek rossz felé vezetnek, ezekre Isten ígéje rá szokott döbbszteni, sőt megmutatja a jó irányt, a helyes utat, és ezzel szabaddá tesz.

Van szabad akaratunk, de Isten elő is készített dolgokat.

Talán másban is felmerül a kérdés: Miért nem úgy rendezte Isten, hogy mi ne döntsünk rosszul? A választ egy családi példában láttam meg. Szeretném elérni például, hogy a gyermekem üljön le az asztalhoz, de ő ezt nem akarja. Nem tesz boldoggá az, ha fegyelmezés vagy alku-dozás árán sikerül csak rávenni, mert arra vágyom, hogy önként válassza azt, ami szerintem helyes. Azt hiszem, Isten azért adott nekünk szabadságot, mert ugyanezt szeretné: hogy válasszunk; hogy válasszunk a jót, a szeretetet, hogy válasszunk Őt.

Cseke Péter: Vitatom, hogy a keresztyén-ség tele lenne szabályokkal. A Tízparancsolatban is olyan elvek vannak, amelyek minden normális ember számára iránymu-tatóak. Egy igazi parancsolat van, a sze-retetét. Szeress, és akkor kinyílik a világ.

● HULEJ ENIKŐ

Idézetek

„Bizonyára el tudod képzelni, micsoda káosz lenne a világon, ha mindenki azt mondaná: »Független akarok lenni, felelősség nélküli, és szabadon ki akarom mondani, amit gondolok, és azt szeretném csinálni, amit én akarok.« Mindnyájunknak szabadságunkban van úgy beszélni és cselekedni, ahogy egyéni-leg akarunk – föltéve, hogy a beszédnek és cselekedetnek ez a »szabadsága« nem okoz kárt embertársainknak.”
(Truman Capote)

„Fázunk és éhezünk
S átlóve oldalunk,
Részünk minden nyomor...
De szabadok vagyunk!”
(Petőfi Sándor)

A láncra kötött kutya megugatja a bolháit, de az, amelyik vadászik, észre sem veszi őket.
(közmondás)

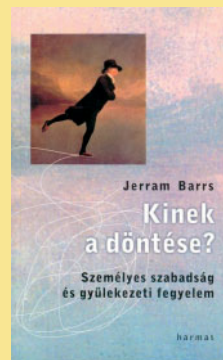
„Kinek semmije nincs, mindent megtenne már,
nincs zár és nincs határ.”
(Ossian)

„Ki szabad igazán? Az, aki nem rabja saját szenvedélyeinek és mások szeszélyeinek.”
(Mihail Ivanovics Glinka)

„A rend szabadság nélkül és a szabadság rend nélkül egyaránt romboló.”
(Theodore Roosevelt)

Könyvajánló

Jerram Barrs:
Kinek a döntése?
Harmat Kiadó, 2003.

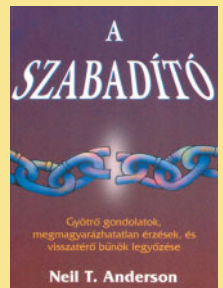

Kinek a döntése érvényesül a gyülekezetben és a hívők magánéletében? Milyen segítséget nyújtson a gyülekezet a hívek szemé-

lyes problémáinak megoldásához? A szerző a jelenlegi egyházi gyakorlatot vizsgálja, és igei útmutatást nyújt a döntéshozatal, a tanácsadás, a lelki vezetés helyes módjának megtalálásához.

Ára: 880 Ft

Neil T. Anderson:
A szabadító
Harmat Kiadó, 1994.

Hogyan élhetünk láncok nélkül, megszabadulva rossz szokásainktól, régi bűneink hálójától?

Ára: 1300 Ft

A könyvek megvásárolhatók a Kiadónál, keresztyén könyvesboltjainkban és a www.12kosar.hu internetes oldalon.

Szabadság

S okan előkelőnek érzik magukat, ha kijelentik, hogy nem politizálnak. A polisz ügyeit úriasan finoman másokra hagyják, és csak akkor lepődnek meg, amikor valakik föltörlik velük a padlót. Ez persze így is, úgy is megtörténhet, de nem mindegy, hogy engedelmesen rongyolódunk-e a fölmosófán, vagy megpróbáljuk, mint *Dobó István*, vagy *Apor Vilmos*, akiknek sikerült. Dobó győzött az egri harcban, a győri püspök elesett ugyan a szovjet fegyverek tüzeiben, de a védszárnyai alá bújó aszszonyok megmenekültek.

Régi igazság, hogy a politika szintjén az ún. politikai-gazdasági kérdések megoldhatatlanok. **Nem a pénzen vagy a szavazati többségen múlik a szív tisztasága.** Márpedig régen rossz, ha indulataink, bűneink mérlegelnek, ítélnék és cselekszenek helyettünk. Velük együtt nem tudunk szabadok lenni. *Berzsenyi* int *A magyarokhoz* című versében: „*Nem sokaság, hanem / Lélek s szabad nép tesz csuda dolgokat.*” A szabadságot a lelkünkben

kell elnyerni szívünk tisztaságával, mert csak ez és az igazság, a bűnöktől való megszabadulás tesz szabaddá. A szabadság ezért nem ún. filozófiai, még kevésbé politikai *fogalom*. **A Megváltótól tanultuk, hogy az igazság tesz szabaddá és a bűn tesz szolgává (Jn 8,31–34).**

Tehát a szabadság nem politikai, jogi, filozófiai fogalom, hanem lelki, még pontosabban misztikai *állapot*. Az is birtokolhatja, aki megtartóztatta magát a filozófia és a politológia tanulmányozásától, és fogalma sincs a „fogalom” fogalmáról. Megszerzése a szív megtisztításával kezdődik és az Igazsággal való telítődéssel folytatódik. Az Igazság pedig nem más, mint az élő Isten: Jézus Krisztus. Az Ő valóságos befogadása tesz szabaddá!

Könnyen belátható, hogy a mai politika alapértéke, a szabadság, lényegileg kívül esik magának a szekularizált, világi politikának a hatókörén. Sőt a liberális demokrácia kötelező elveit kiszolgálva még csak nem is készítheti polgárait az Igazság követésére, a bűnös élet elutasítására, mert azonnal megsérti a mássághoz való jogot, a sajtó-, vélemény-

és oktatási szabadságot, továbbá súlyosan veszélyezteteti a szentséges gazdaság érdekeit, a piac céljait stb.

A politikai szabadság, vagy fellengzősen, a filozófiai szabadság lesüllyedt Gazdaságkor világtörténelmileg példátlan csekélyértelműségének színvonalára. Merőben külsővé vált – sorompók eregetését és emelgetését jelenti. Nemhogy metafizikai, erkölcsi eleme sincs. Egyfelől különböző értékek és államilag elismert devianciák álbölcséleti alkujának eredménye, másfelől jogtechnikai kérdés: ki tudja ügyesebben befolyásolni a szavazókat.

Aki valóban szabaddá akarja tenni az embereket, az megismerteti velük az Igazságot, az Evangéliumot.

Aki rabbá, az elhomályosítja: összezavarja a lelket, az érzékelést, a gondolkodást. A világ legnagyobb üzlete, a szórakoztatóipar gondoskodik a valóság leváltásáról, hamisítványra cseréléséről, az érzékelés és az értékelés zagyválásáról.

Nyíltabban: arról, hogy az Antikrisztus rabságába és szolgálatára kényszerítik a népeket alattomos eszközökkel.

A mostani, a Földközi-tenger melléki országokban zajló tüntetések és lázadások zavaros, öntudatlan, de a lélek mélyéből fölszakadó mozgalmak. A megalázott és megszomorított ember fölhorradásai. A görög Ortodox Egyház püspökei írták 2011. január 12-én: „*Az, amit ma Hazánk megél, precedens nélküli és megrendítő a képzeletet. A szellemi, társadalmi és gazdasági krízissel lépésben halad előre minden alapunk lerombolása. Hagyományunk eltörlésének és megsemmisítésének kísérlete (...), társadalmi berendezkedésünk és jogaink megszüntetése*

...és csak akkor lepődnek meg, amikor valakik föltörlik velük a padlót.

és iga

folyik. Még hozzá mindezt a kormányzat soha nem látott indokkal teszi: »E lépésekre hitelezőink kényszerítenek bennünket.« Tehát mi mint ország gyakorlatilag beismerjük, hogy megszálltak vagyunk, és új (külföldi) kormányzóink akaratát teljesítjük.»

Világszerte ugyanez a helyzet. Nálunk is. A Semmi, köznapian a Pénz, a Bank

az értéktelenségi törvény erejével mindenünnen szivattyúzza a munka és a tisztesség javait.

A mozgalmak alapkérdése, hogy a lázadók szabadok akarnak lenni az Igazságban, vagy csak szabadosak, és minél előbb szeretnének a szivattyú kifolyócsővéhez állni.

● CZAKÓ GÁBOR

Könyvajánló

Dr. Henry Cloud – Dr. John Townsend: Határaink
Harmat Kiadó, 2009.

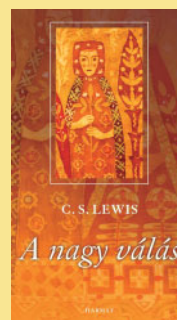

A Határvonalak-sorozat második kötete az egészséges és ésszerű határok kialakításának bibliai alapjairól szól. Ho-

gyan vállalhatunk felelősséget önmagunkért, hogy ne csak sodródjunk, hanem aktívan és felelősen alakítsuk saját életünket? A szerzők valódi élethelyzetekből és esetekből kiindulva vizsgálják, hol húzódnak a határaink, mit védenek, hogyan jelölhetjük ki őket, mikor sérülnek meg, és hogyan lehet őket helyreállítani.

Ára: 2500 Ft

C. S. Lewis: A nagy válás
Harmat Kiadó, 2006.

William Blake megírta a *Menny és a pokol házasságát*. C. S. Lewis ebben a képzelet és tapasztalat szötte meseregényében a szétválásukról ír. Arra az

örök emberi kísérletre kíván rámutatni, amivel a jót és a rosszat, a mennyet és a poklot kívánjuk összeházasítani; s arra, hogy miért érkezik el szükségszerűen e kényszerházasság vége: a nagy válás.

Ára: 2200 Ft

A könyvek megvásárolhatók a Kiadónál, keresztyén könyvesboltjainkban és a www.12kosar.hu internetes oldalon.

Szabadság a rácsok között

Interjú
Csuka Tamásnéval,
a Váci Fegyház és
Börtön lelkészével

Több mint húsz éve végez lelki szolgálatot a börtön falain belül, és több mint tíz éve teszi ezt a fegyház intézeti lelkészeként. Eleinte a váci gyülekezetben szolgált, de a rendszerváltás után alkalmá nyílt rá, hogy többször is bejárjon a fegyházba hirdetni Isten ígését. Missziós munkája során már érezte, hogy heti egy-két alkalomnál többet szeretne bejárni a fogvatartottak közé, hiszen elmondása szerint fontos, hogy a „sötétségben is világítson az evangélium”. A körülményeket ismerve örömmel vállalta 2000-ben, hogy a börtön lelkésze legyen. Azóta vezet Istentől kapott fáradhatatlan lelkesedéssel és energiával bibliaórákat, istentiszteleteket, személyes lelkigondozást és egyéb alkalmakat az intézetben. Csuka Tamásné a börtönben végzett napi nyolc-tíz órás szolgálatáról, örömeiről, tapasztalatairól kérdeztük.

Mi volt az oka annak, hogy egy ilyen lelkileg megterhelő, bizonyos értelemben veszélyes munkába kezdjen?

Tudtam, hogy nem könnyű a börtönhelyzet, de azt is tudtam, hogy a börtönlelkészi szolgálatban csodálatos lehetőségek rejlenek: Istenhez vezetni elveszettnek hitt lelkeket. A szolgálat során átérzem azt, hogy nem én, hanem Isten az, aki megoldja a problémákat erejével, Lelkével. Nekem nincs más dolgom, mint félreállni és hagyni az Istent munkálkodni. Az is egy csoda, hogy engem ez nem terhel meg, hiszen naponta rácsodálkozom, hogy Isten ígéje, Lelke hogyan tud újjászülni embereket. Hogyan képesek eljutni egy pozitív életdöntésre, a megtérésre azok a fogvatartottak, akik a bűnből jöttek és nem akarnak tovább azon az úton járni, amin eddig. Ez engem inkább lelkesít, mint megterhel, szeretem csinálni.

Hogyan viszonyulnak önhöz a fogvatartottak?

Elfogadnak. Eleinte furcsállták, hogy mi ez a lelkészkedés, ami itt folyik, de aztán megszokták. Ebben segít, hogy türelemmel és szeretettel fordulok hozzájuk, nem a bűneiket nézem, hanem a megmentendő bűnös embert, hiszen Krisztus is így lát minket. Persze kapok igaztalan vádakokat is, de ha erre néznék, már nem

lennék a helyemen. Péter is süllyedt, amikor a hullámokra nézett és nem Krisztusra...

Van mód nyomon követni a megtértek szabadulás utáni életét? Hogyan tudnak ők segíteni a fogvatartottaknak?

Féltem őket, ezért igyekszem személyesen követni azt, hogy mi van velük, hogyan alakul az életük. Kialakult egy mozgalom, ami „régisibbesz”-ből áll, akik bizonyos időközönként találkoznak, biznyságot tesznek. A legfontosabb, hogy a börtönből krisztusi hittel menjen ki az ember, mert ha a gondolatvilága, lelkisége nem változik meg, akkor lehet bármilyen jó foglalkozás a börtönben, a szabadulás után nem lesz eredménye. Ha valaki hoz egy jó életdöntést, és a megtéréssel él, az meglátszik: Sokkal kevesebb a visszaesők száma azok közül, akik bibliakörbe jártak, és hoztak egy jó döntést.

A már szabadultak leginkább biznyságtételeikkel tudnak segíteni, és azzal, hogy elmesélik életüket. Nem könnyű kint megélniük, nem is keresnek anynyit, mint régen rablással, de fontos, hogy törekedjenek a becsületes életre. Aki megfelel néhány lényeges kritériumnak (rendben van a kapcsolata Istennel és a családjával, van munkája, van gyülekezete), azokat viszem vissza, hogy adjanak erőt a még bent lévőeknek. Akik ezeket a feltételeket nem tudják teljesíteni, azokat sokszor sajnós a rendőr hozza vissza...

Kérem, mondjon egy-két olyan történetet, amely különösen megrázó élményt jelentett!

Estig mesélhetném őket. Volt egy kínai fiunk, aki gyilkosságért volt bent. Tíz-négy évet kapott, a börtönben kezdett el érdeklődni Isten és az evangélium iránt. Ezt az Úr megáldotta, és ő nagyon komolyan megtért, sírt le az életét Krisztus elé. Nagyon áldott biztonságtevőnk volt, amíg közöttünk volt, jelenleg Kínában szolgál missziós munkatársként.

Volt egy gyilkos, akinek egy átok volt az addigi élete. Egy diszkóban történő verekedés következtében több mint

egy hónapig kómába került. Ekkor volt egy istenközel élménye, és amikor felkelt, tudni akarta, hogy mi volt ez? Jelentkezett a bibliakörbe és ott tudatosult benne, hogy mi történt vele. Látomásában kapott még egy esélyt Istentől, amit egy jó életdöntéssel ki is akart használni. Hiszem, hogy élt ezzel a lehetőséggel, utolsó levelében, amit nekem írt, egy másik fogvatartottért járt közbe. Kérte, hogy foglalkozzak vele, segítsék neki, mert egy rendes ember, csak megtévedt. Utolsó levelében is másokért aggódott, nem olyan régen halt meg súlyos betegségben.

Úgy tudom, működik a börtönben egy ún. APAC körlet. Mit kell tudni erről?

Az APAC (Association for the Protection and Assistance of the Condemned rövidítése magyarul: Szövetség az Elítéltek Védelmére

és Támogatására) körlet egy brazil kezdeményezés, ami egy keresztény értékrend alapján zajló körletet jelent. Nálunk ez huszonnégy fővel, négy zárkával működik. Az ittlévők vállalják, hogy

igyekeznek krisztusi mércével mérni magukat és másokat is. Tagjai békességben, imaközösségben élnek. Magyarországon ez egy egyedülálló kezdeményezés, az innen kikerültek közül eddig senki sem esett vissza.

Látható-e a megtért fogvatartottakon a börtönből való fizikai szabadulás előtt valamilyen más jellegű szabadságérzés?

Igen, hiszen az az ember, aki átadta életét Krisztusnak, meg kell, hogy érezze a lelki szabadságot. Aki a bűneit letette, az megszabadul a terhektől és ezt át is éli. Értzi a békességet, a nyugalmat, azt, hogy gondolatai megváltoztak és már nem akar bosszút állni azokon, akik börtönbe juttatták. Sajnos vannak, akik nem ezt a túlélési taktikát követik, és a bosszú élteti őket. De ha megszületnek az új szívek, akkor ott békesség és szeretet van, és már nem tudnak tovább haragudni a kintiekre. Írják a bocsánatkérő leveleket, imádkoznak, hogy újraépítse őket az Isten. És Ő nagy dolgokat tud véghezvinni az ember életében, ha ezt megengedjük. Sokan megváltozott, áldott élettel mennek ki a

Írják a bocsánatkérő leveleket, imádkoznak, hogy újraépítse őket az Isten.

börtönévek után. Kint is, a bűn bilincsei nélkül, és bent is, a rácsok között élhetnek szabadon a megtért bűnösök.

● NÉMETH MÁTÉ

Anyaság: fogda vagy szabadság a kiteljesedésre?

Sokszor az anyák úgy érzik: azért, mert gyermekük születik, ők háttérbe kerülnek. Ahogy szépen telik az otthon töltött idő, kiesnek az addigi munkahelyük nyüzsgéséből, esetleg el is kerülnek onnan. Azelőtt fontosnak tűntek – hitték –, tették a napi felelős munkát, beszámoltak a főnöknek, és ezért elismerést kaptak. Mindez örömet jelentett, hiszen az ember érezhette: *valaki lett, valamire vitte*. Érdekes volt tanulni, hajtani, szorgalmasnak lenni.

Az anyaságban azonban ez a jó érzés szépen lassan elpárolog. Az érvényesülés, a dicséret, mások elismerése – mind eltűnik. Valami egészen más rendszer az, amiben mozgunk: nekünk kell adni, adni és adni. Ami bennünk van, azt kell gyermekünknek átadni. (De mi is rejlik bennünk?) A mindennapi kitüntetések a pólóra kerülnek: a gyermek maszatos kis kezének a lenyomata vagy a véletlenül kiömlő málnaszörp néhány csöppje. Az elismerés a gyermek boldog mosolya, kis kezének fogása séta közben, a közös játék, a mókázás, a közös rácsodálkozás a világ apró kis dolgaira, és a nagy titkok egymással való megbeszélése: honnan fúj a szél, mi az áram, és miből van a szem...

Aki benne ragad abban, hogy a világ szemében érvényesüljön, annak fogda az anyaság, teher, amiben nem tud semmit sem felmutatni. De aki feloldódik gyermeke szeretetében, aki képes átrendezni magában a gondolatokat úgy, hogy senki másnak nem kell megfelelnie, csak a gyermekének és élete párjának, az valódi boldogságra lel.

Korunk azt sugallja, hogy minden nap történjen valami más veled: légy szabad, ne kösd le magad, száguldj, vásárolj, nyüzsgj. Mindent csinálj meg a lehető leg-

gyorsabban, pl. vásárolj készételt, italt, már az egészen kicsi babáknak is. És ez pontosan ellentmond az anyaságnak, amelyben **nyugodtnak, figyelmesnek, stabilnak kell lenni**, amelyben az anya és gyermek kapcsolata, kötöttsége az elsőrendű, meghatározó, amelyben az otthon elkészített étel a legfinomabb minden családtagnak, és amelyben a nyugodt séta alkalmat ad a gyermek számára a virágok, a bogarak megismeréséhez is.

Ki képes elrendezni önmagában ezeket a feszültségeket? Az, aki úgy tud a családjára, gyerekeire tekinteni, hogy az Istentől kapott drága kincs, akiket segíteni kell, akikből ki kell hozni a jót, a legjobbat. Továbbá az, aki tudja: anyai hivatása Isten által lehetséges, Isten tenyerén vagyunk anyaságunk minden örömeivel, de nehézségeivel is. Itt, ezen a tenyéren találkozunk minden. És aki itt megnyugszik, érzi a hordozottságot, Isten szeretetét, az képes a jövőre bizalommal előretekinteni: az anyaság gazdagít és felkészít mindenre, amit majd Isten később nekem szán. Mert szán – és ebben kell hinni! Az Ő terve már készen van. Csak amíg megtudod, addig – mint a dajkapók – vidd szépen „magadon” a gyerekeidet! Mert az út a boldogság maga.

• BALOG ESZTER

Imádság a családért

(Egy édesanya imádsága)

Istenünk, jó Atyánk!

Színed elé állunk:

Kicsi gyermekünkért /Kis gyermekeinkért

hálás szívvel áldunk.

Buzgón kérünk Téged,

halld meg kérésünket:

Áldd meg ezután is drága kis fészkünket!

Lehessen otthonunk

boldogság tanyája,

Töltse be gyermekünk/gyermekek drága kacagása!

Élete/-ük hirdesse,

hogy Te adtad nekünk,

Egészsége/-ük azt,

hogy karjaidban élünk!

Add, hogy nevelhessük

a Te tetszésedre,

A Te szent angyalod

őrizze, vezesse!

Ámen

Szabadulj

Ha már a szabadságról beszélünk, legyünk konkrétak!
A Gospel.com a következő témákat hozza,
ha a „szabadság” szóra keresünk:

internethasználatáról készülő jelentéseket, amelyeket rendszeresen meg is beszélhetnek.

2. Szabadulás a szerencsejátékoktól

Lehetséges-e egy keresztyén számára,

hogy tiszta lelkiismerettel vegyen részt szerencsejátékban?

Nos, a választ nem árurom el, de számos érv pro és kontra található az alábbi oldalon:

<http://www.gospel.com/blog/index.php/2009/10/21/can-christians-gamble-in-good-conscience/>

3. Szabadulás a dohányzástól

Ingyenes 60 napos kurzus, amely minden napra 30–50 percnyi időt kér a leszokni vágyótól. A szövegben rengeteg igeverst idéz, és egy dolgot erősen kiemel: amennyiben a leszokni vágyó Isten dicsőségét keresi (és nem a sajátját), akkor hajlandó is együttműködni vele: ez a helyes motiváció.

<http://www.settingcaptivesfree.com/courses/breath-of-life/>

4. Szabadulás az alkoholtól, kábítószerrel

A fentihez hasonló 60 napos kurzus.

<http://www.settingcaptivesfree.com/courses/new-wine/>

1. Szabadulás az internetes pornófüggéstől

<http://www.gospel.com/topics/sexual+purity>

Az internetet a pornográfia melegágyaként kezeli a legtöbb keresztyén hivatkozás, amelyek a következő elrettentő adatokkal kezdenek:

Az amerikaiak ötöde az internetet kifejezetten pornográfiára és internetes szexre használja. A férfiak 70%-a, a lelkészek 37%-a, a nők 21%-a küzd valamilyen módon az online pornográfiával. A gyermekpornó az egyik leggyorsabban fejlődő online üzletág. A gyermekek 72%-a találkozott már online pornográfiával.

A <http://www.covenanteyes.com> olyan internetforgalmat figyelő alkalmazást kínál, amellyel a szülők beállíthatják a gyerekeik számára, hogy milyen jellegű internetes oldalak ne legyenek elérhetőek a számukra, rendszeres jelentést készít a szülők számára a meglátogatott oldalakról, és az internethasználat szülők által megengedett időszakait is betartatja. Az alkalmazás egy másik felhasználási területe, ha az internetpornótól függővé vált felnőtt szabadulni akar, és segítségül egy gyülekezeti társát kéri meg, hogy fogadja az

„A szabadság az, ha szabadságunkban áll kimondani, hogy kettő meg kettő négy. Ha ezt megtehetjük, minden egyéb magától következik.”
(George Orwell)

„A más szabadságát tiszteli, aki szabad akar lenni.”
(Kazinczy Ferenc)

„Nem az a szabadság, hogy azt teheted, amit akarsz, hanem hogy nem kell megtenned, amit nem akarsz.”
(Jean-Jacques Rousseau)

„Én pedig honunk minden lakosát, ha nem is gazdagnak, magas helyen állónak, de legalább szabadnak látni óhajtanám!”
(Széchenyi István)

„Ahol nincsenek törvények, és minden ember azt teszi, ami számára helyesnek tűnik, ott van a legkevesebb valódi szabadság.”
(Henry Martyn Robert)

„A túlságos szabadság szolgásgárra vezet.”
(Platón)

„Döntened kell, mi a fontosabb, Megnyisd, vagy őrizd önmagad. Csak félig él, aki nem szabad, A rabok szíve megszakad.”
(Ákos)

„A szabadság felelősség. Ez az oka, hogy a legtöbb ember retteg tőle.”
(George Bernard Shaw)

Színes

otthon, gyakran éjszakába nyúlóan, amire egy külső szemlélő talán azt mondhatná, hogy rabja vagyok a munkámnak.

Érezted-e valamikor azt, hogy a keresztyén „iránymutatók,” törvények számunkra több akadályt jelentenek, mint a világi törvények azok

Névjegy

Ittész András végzettsége szerint matematikus és mentálhigiénés szakember, foglalkozása szerint egyetemi oktató, docens.

Munkahelyei: Budapesti Corvinus Egyetem Kertészettudományi Kar Matematika és Informatika Tanszék, Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet. Lelkészcsaládból származva nem lelkészként is természetes számára az egyházi szolgálat vállalása. 2006 óta a kelenföldi evangélikus gyülekezet felügyelője. Nős, négy iskolás gyermek édesapja.

Természetesen az ember szabadsága csak keretek között valósítható meg. Van családom, olyanok az életkörülményeim, hogy nem kell aggódnom a holnapért, és ezek lehetővé teszik, hogy úgy ténykedjem, hogy saját elvárásaimnak eleget tegyek. De be kell ismernem, hogy a munkám korlátokat is jelent. Bizonyos szempontból a mindennapjaimban ugyan éppen olyan lehetőségeim vannak, amiket külsőleg szabadságnak lehet tekinteni, más szempontból azonban nehéz lenne kilépnem ebből, ha változtatni szeretnék.

Keresztyén emberként igyekszem élni, a krisztusi irányjelzők vezetnek, ilyen értelemben nem gondolom azt, hogy bármit megtehetek. Nem lehetek csak magamra tekintettel, mert tekintettel kell lennem a világra, amely Isten által irányított.

számára, akik csak azokat tartják szem előtt?

Nem, de aki ismer közelről, az tudja, hogy szabályszerető, és általában szabálykövető ember vagyok. Azt, hogy az együttélésnek, a szervezetek működésének a szabályait megfogalmazzuk, egyáltalán nem tartom negatív dolognak. Az életben az embernek hívőként és nem hívőként is találkoznia kell korlátokkal. Az én életem fontos helyeiben a keresztyén tanítás, a hitem irányadó. Ez nem jelenti azt, hogy nem nehéz időnként döntéseket hoznom. De egy nem keresztyén ember életében is vannak ilyen helyzetek, csak ő nyilván más szempontok alapján dönt.

Kelenföldi gyülekezetekben van arra mód és alkalom, hogy ilyen fontos és nagy témákat, mint például

A z élet több területén is tevékenykedsz: mint matematikus, mint mentálhigiénés munkatárs, az egyházban mint felügyelő. Mennyi szabadságod van a hétköznapiakban és mit jelent számodra a szabadság?

Két munkahelyem van, és a gyülekezetben is elég sok időt töltök, de Istennek hála, legtöbbször magam osztom be az időmet. Esténként is sokat dolgozom

szabadság

a szabadság, közösen értelmezzetek?

Gyülekezetünkben már jó néhány éve próbálunk egy-egy témát megnevezni minden munkaévre. Idén csatlakoztunk ahhoz a tematikához, amely 2017-re, a reformáció 500 éves évfordulójára vezet rá bennünket. A reformáció és a szabadság az idei év témája, ezért ebben az évben mi is ezekről gondolkodunk. Van egy havonta összejövő „középkör”, mely elsődlegesen a középső korosztályt célozza meg, de nyitott a fiatalok és az idősök felé is. Idén ebben a körben Blázy Árpád lelkészünk vezetésével Luther *A keresztyén ember szabadságáról* című értekezését tanulmányozzuk. Valószínűleg sokan ismerik ennek a lutheri iratnak a fő téziseit, a lényege az, hogy a keresztyén ember szabad mindentől, ugyanakkor ebben a szabadságban mégis szolgálja mindeneknek. A legfontosabb, hogy a bűnnek nem vagyunk szolgálói, hanem Jézus megváltásának köszönhetően szabadok lehetünk tőle.

Fogalmazhatunk-e úgy, hogy a szabadság kiteljesedése csak Istenhez köthető?

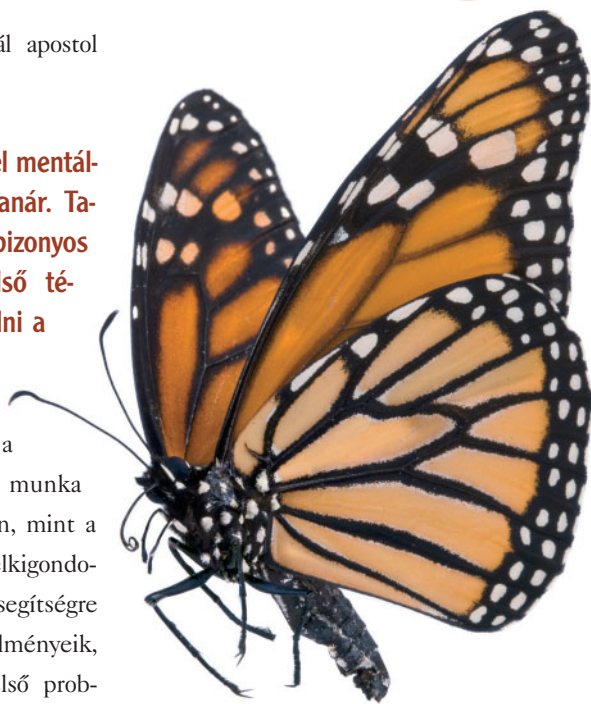
Keresztyén emberként a magam számára az életben mindent csak Istenhez köthetnek tudok elképzelni. A filozófiatörténethez nálam jobban értők azonban nyilván sok példával alá tudnák támasztani, hogy a szabadság nem csak a hitünkön keresztül értelmezhető fogalom. Miért ne gondolhatná és érezhetné kiteljesedettnek a szabadságát egy ateista is? Persze amit ő szabadságnak nevez, az nyilván nem telje-

sen ugyanaz, mint amiről Pál apostol nyomán Luther beszélt.

Említettük, hogy részt veszel mentálhigiénés oktatásban mint tanár. Tapasztaltál már olyat, hogy bizonyos személyek külső vagy belső tényezők miatt nem tudtak élni a szabadság lehetőségével?

Valóban mentálhigiénés környezetben is dolgozom, bár a napi munkám nem segítő munka abban a klasszikus értelemben, mint a szociális munkásoké vagy a lelkigondozóké. Látok azonban olyan segítségre szoruló embereket, akik a körülményeik, a környezetük vagy saját belső problémáik rabságában élnek. És találkozom olyan segítőkkel is, akik a rabságból való szabadulást próbálják elősegíteni. A rabság legnyilvánvalóbban a szenvedélybetegknél jön elő. Bizonyára sokan halottak a Ráckeresztúron működő református drogterápiás otthonról. Victorné Erdős Eszter lelképásztor a vezetője, aki soha nem egyedül jött el, ha előadást tartott, hanem mindig hozott magával olyan fiatalembereket, akik előrejutottak küzdelmükben, hogy megszabaduljanak megkötöttségüktől. Joób Máté lelkészünk idén meghívta őket, hogy a gyülekezetünknek is beszéljenek arról, hogy emberek segítségével, de Jézus erejéből hogyan tudnak változtatni az életükön.

Ha az egyén belekerül a hétköznapi mókuskerekbe és életét a rutin, a megszokottság határozza meg, hogyan beszélhetünk egyéni szabadságról?

A mindennapi rutint, a mókuskereket inkább passzivitásnak érzem még akkor is, ha fizikailag mozgás. Valójában kötöttség. A szabadság viszont aktivitást igényel. Ha szabadon akarok élni, akkor nem mondhatom azt, hogy passzívan elviselem az eseményeket, hanem megpróbálom kihasználni a lehetőségeket.

Aktivitásnak tekinthető-e a másik ember irányába tett szolgálat?

Az aktivitásba mindenképpen beleértem a másik ember felé fordulást. Szükség lehet természetesen néha arra is, hogy elvonuljak egyedül és sétáljak egy nagyot, de ez számomra mégis alapvetően az emberi közegben megélt aktivitást jelenti. Ezt emberek felé tett szolgálatban kell megvalósítani, ami lehet konkrétan a másik segítése, de az együttélés más, természetes formáit is jelentheti.

• DOMOKOS TIBOR

A Felvidék magyar mártírja

„Esterházy János rehabilitációja nem egyedi ügy, hanem voltaképpen az egész magyarság ügye is.” (Sólyom László köztársasági elnök, 2007)

Esterházy János ismert történelmi család sarjaként, 1901-ben született a felvidéki Nyitraújlakon, ahol családi birtokuk volt. Gyermekkorának színhelye volt ez a jórészt szlováklakta helység, ahol a szlovák nyelvet elsajátította, és ahol a tolerancia légköre vette körül. A családnak szolgálatot teljesítő falusiakkal jó viszonyt ápoltak, a rászorulókat támogatták. Dédapja pedig az 1848–49-es szabadságharc után a Haynau által kivégzett evangélikus Jeszenák János báró volt.

Ilyen családi háttérből indulva került a fiatal gróf a két világháború közötti csehszlovákiai magyar közéletbe. Az Országos Keresztényszocialista Párt tagja, majd 1932-ben, viszonylag fiatalon annak elnöke. **Hívó, gyakorló vallásos életet élt, társadalompolitikájában a keresztényszocialista erkölcsöt képviselte, fellépett a szlovákiai magyar**

katolikus egyházi szervezetek érdekében. Szívósan és bátran képviselte népét az országos és nemzetközi politikában. A népszövetségi ligák 1932-es bécsi kongresszusán ezt mondta: „A megoldatlan kisebbségi kérdés Európa békéjét veszélyezteti.” Beszédeiben ezt vallotta: „Megkérdésünk nélkül csatlakoztunk minket egy idegen állam keretébe”, „Nem tűrhetjük, hogy a többségi pártok lábbal tiporják emberi jogainkat.” Bár megalkuvás nélkül képviselte a magyar érdeket, mégis kereste a felvidéki népek békés együttélésének lehetőségét. Többször felszólalt a magyarországi szlovákok jogainak tiszteletben tartásáért is.

Ilyen előzmények után következett el 1938-at követően Esterházy János

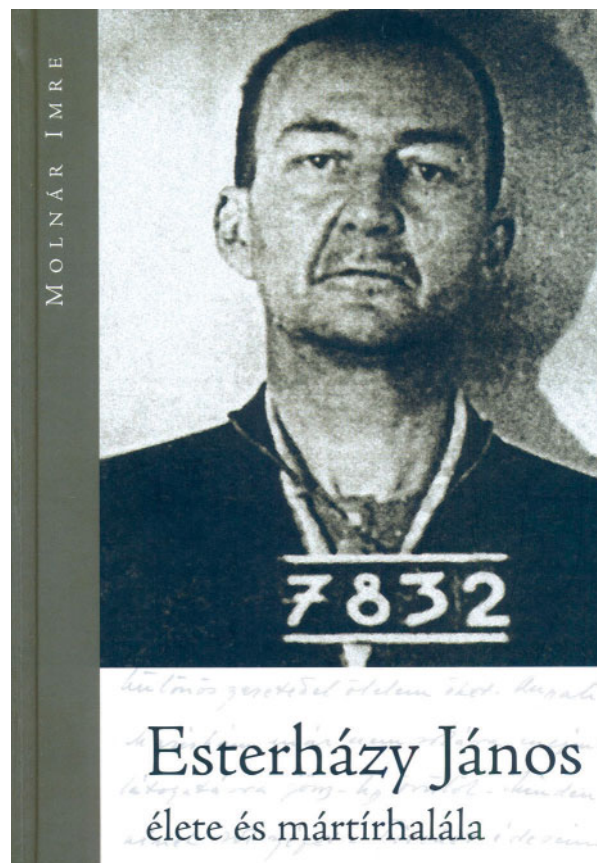
politikai működésének nagy korszaka. Esterházy – a két világháború közötti kisebbségvédő küzdelmek után – a csehszlovák republika felbomlását követően, az első bécsi döntés (1938) után Szlovákiában maradt a nyolcvanezeri szlovánmagyar védelme céljából. A második világháború alatt, az emberségéből kivetkőzött világ viszonyai között Esterházy vezetésével a szlovákiai magyarság mindvégig példamutatóan megállta a helyét, kiállta az emberség próbáját, tudta, hol a helye, tudta, mikor kell nemet mondania a szennyes áradatnak. A Tisoféle szlovák bábáram idején nem szavazta meg a zsidók deportálásáról szóló törvényt, sőt sok üldözött az ő segítségével tudott átmenekülni Magyarországra, ami akkor számukra az életet jelentette. Az arisztokrata származású Esterházy magatartása, sorsa ekkor vált véglegesen eggyé üldözött népével, és lett jelképévé az embertelen eszmék elleni küzdelemnek.

A véres háború befejeztét követően eljött mártíriumának az ideje. A háború után a győztesekhez társulva, bosszút lihegő, sovíniszta Beneš szörnyű nemzetgyilkosságot kieszelve meghirdette, hogy kiűzi az ország lakosságának jelentős részét alkotó németeket és magyarokat. Az 1945 utáni években Csehszlovákia pokollá

változott, emberek sokaságát ölték és kínozták meg, százezreket és milliókat űztek el embertelenül lakóhelyükről ebben a máig tabuként és hétepeccés titokként kezelt időszakban. **Esterházy János, bár megtehetné volna, és sokan erre figyelmeztették is, nem menekült el, sőt a háború után önként jelentkezett Gustáv Husák belügyi megbízottjánál.** Ő rögtön fogságba vetette, de Esterházyt a rá váró magyarságellenes koncepciók miatt és nyilvánvaló halálos ítélettől paradox módon a szovjet elhurcolás mentette meg. A szovjet börtönökben és a szibériai gulág poklában – ahonnan a többség számára soha nem volt hazaút – Esterházy halálos betegséget szerzett. A vérfagyasztó történelmi dráma következő

állomásaként Csehszlovákia mégis kikérte Esterházyt, halálra ítélték, majd az ítéletet „kegyelemből” életfogytiglanra változtatták. A súlyosan beteg Esterházy számára az elkövetkező évek Csehszlovákia egyik embertelen börtönéből a másikba való hurcoltatást jelentették. És így következett el számára – szinte már megváltásként – a sok türelemmel, nagy lélekkel viselt szenvedést követően, 1957-ben, a morvaországi Mirov börtönében a halál.

Bár a magyarság ellenfelei a győztes, az erősebb jogán Esterházy Jánost elpusztíthatták, de ez nem tudta erkölcsi vereségüket feledtetni. **A rendszerváltás óta a felvidéki magyarság újra ápolhatja a felejtésre ítélt Esterházy János emlékét.** Két évtizede folyik a küzdelem rehabilitálásáért, a háborús bűnös bélyeg alóli mentesítésért. Ezt azonban mindmáig akadályozza, hogy a beneši korszak embertelenségeinek nyílt feltárása Szlovákiában és Csehországban politikai okokból máig nem történt meg. Ezért követi az Esterházy-megemlékezéseket mindmáig nacionalista értetlenség Szlovákiában, ami az ideai kassai Esterházy-szobor avatásánál is megmutatkozott. Sokat kell még dolgozni a két nép megértésén, hogy normalizálódjanak a történelmi előítéletek, feszültségek – ezt éppen Esterházy szellemi örökségének ápolása teszi szükségessé. Hiszen éppen ő volt az, aki sokszor figyelmeztetett arra, hogy a magyarság érdekeinek védelme nem mond ellent, sőt egyenesen megköveteli a szomszédos és velünk évszázados történelmi kö-

zösségben élő szlováksággal való viszony rendezését.

A politikus sorsa, mártíriuma ma egyre inkább a golgótás sorsát kilenc évtizede viselő határontúli magyar kisebbségek sorsát jelképezi. Igaztalan és csalárd elítéltetése valójában a Szlovákiába szorult védtelen magyarok elítéltetése volt, ezért is válhatott szenvedése a majd' évszázados nemzeti sorstragédia egyik legsúlyosabb jelképévé. Esterházy János hivatását, feladatát saját maga mottószerűen így fogalmazta meg: **„Sorsunk az Úristen kezében van. Önfegyelmel, kitartással vállaljuk a ránk háruló küzdelmet.”**

● CZENTHE MIKLÓS

idézetek: Molnár Imre: Esterházy János élete és mártírhalála, Méry Ratio, 2010

Az Antikrisztus de veszteni fog

Nemzeti ünnepünkön, március 15-én a miniszterelnök javaslatára a köztársasági elnök Kossuth-díjjal tüntette ki Czakó Gábor író, esszéistát, a mai katolikus irodalom kiemelkedő képviselőjét.

Ön 1989 őszén, az *Igen* című, annak az évnek a tavaszán létrejött, katolikus ifjúsági hetilap főszerkesztőjeként Halász Lajossal együtt elindította az orgánumról elnevezett újságíró-tanfolyamot, amelynek hallgatóiból azóta sokan a katolikus újságírás ismert képviselői lettek. Miben különbözött ez a tanfolyam a többi újságíróképzéstől?

Nem üzleti, hanem szellemi alapon állt. Nem kértünk tandíjat, nem fogadtunk el munkánkért pénzt. Ugyanakkor igyekeztünk előadónak megnyerni kiváló stilsztákat, újságírókat, nyelvészeket. Bizonyítványt sem adtunk. Természetesen protestáns tanu-

lókat is befogadtunk. Halász Lajos egyébként református. Az *Igen* első évfolyamainak magas színvonala azonban a tanulók friss tehetségének volt köszönhető.

Az MDF tagjaként és egy rövid ideig kormányfői tanácsadóként, majd az Új Magyarországot kiadó Publica Zrt. elnökeként tevékenyen részt vett a rendszerváltozásban, amely sokak szerint nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Ön hogyan látja ezt a kérdést?

Gyermekek voltunk. Azt hittük, hogy a Nyugat jót akar Magyarországnak, de csak a javunkat akarta. Azt hittük, hogy keresztény és demokrata, s megdöb-

bentünk, amikor kiderült, hogy nem testvéreket és barátokat keres, hanem lakájokat, akik érdekeit kiszolgálják – így megy ez a mai napig. Emlékszem, hogy Antall Józsefet európai kollégái általában szájtátva hallgatták, halálakor megkönnyezték, ezenközben úgy bántak az országgal, mint ellenséggel. Ezt nevezik némely tudósok IV. világháborúnak: mások leigázását fegyverek helyett gazdasági, politikai, kulturális eszközökkel.

Már a kilencvenes évek közepén megalkotta Gazdaságkor fogalmát, s rámutatott, hogy ennek a kornak a parancsa: Add meg a császárnak, ami Istené. Mire gondolt?

Erre.

... Ezt nevezik némely tudósok IV. világháborúnak: mások leigázását fegyverek helyett gazdasági, politikai, kulturális eszközökkel.

hada óriási,

Ön szerint Gazdaságkor alapvetően különbözik más koroktól, ugyanis „bedesztázta az eget”, tudatosan szakított Istennel, egy Krisztus-gyűlölő korban élünk. Kifejtene ezt bővebben?

Az áldozat irányának megfordítása teremtetette Gazdaságkor kapitalista, szocialista és egyéb változatait: Krisztus vérért visszaváltoztatni borrá és kimérni a kocsmában. Ebből ered a valóság leváltása a szórakoztatóipar által, a művészet fölszámolása: az utóbbi évtizedek izmusainak már semmi közük a szépséghez, az értéktelenségi törvény: minél értékesebb egy munka, annál rosszabbul fizet, a pénz, a semmi túlhatalma és így tovább. Az antikrisztusi Gazdaságkorban az abszurdítás lesz a legelfogadottabb realitás, a dolgok, fogalmak önmaguk ellentétébe fordulnak, egészen mást jelentenek eredetileg, az erények nevetségessé váltak, a bűnök érdemekké, és léttechnikákká az öléstől a hazugságon és a paráznaságon át a kapzsiságig. Gazdaságkort nem az olyan külső hatások veszélyeztetik igazán, mint a terroristák; végzetét önmagában hordja, mert a Teremtés eleven, önszabályozó rendszer, melynek létezői az igazság, a szépség, a jószág, s mindezek alapja, a szeretet; nem pedig a félelem és sóvárgás, a verseny és viszály, a mohóság, a gőg, a hazugság, a gyűlölet. Nem a pokol.

Mire gondolt, amikor egyik írásában mefisztói alkut említ? Kik között kötetett ez meg?

Mindannyiunk között, akik az Úr Krisztus követésében elbotlunk, és a barátságot, a becsületet, jószágot fölál-

dozzuk pillanatnyi érdekekért. Melyikünk nem tett ilyent? Az utóbbi időben részletesen foglalkoztam ezekkel a kérdésekkel Az *Antikrisztus és mi* című könyvemben.

Az mindenesetre tény: Európa mintha le akarná rázni magáról a kereszténységet, nyűgnek érezve azt. Amikor olyanokat olvasunk, hogy Nagy-Britanniában a bíróság elveszi egy házaspártól az örökbe fogadott gyerekeit, mert a házaspár nem fogadja el a homoszexualitást, akkor az ember már tényleg nem tud mit mondani. Lehetséges ez egy olyan világban, amely a demokrácia, a szabadság – benne a véleménynyilvánítás szabadsága – csúcsaként határozza meg önmagát?

Sajnos még úgynevezett katolikus filozófusok sem mind állnak a jézusi szabadságkinyilatkoztatás alapján: az igazság tesz szabaddá és a bűn szolgává (Jn 8,31–34). Az igazság pedig Ő maga és a tanítása. E nélkül minden szabadságtan üres szofisztika, s óhatatlanul politikai eszközzé, tudományos locsogássá és szabadossággá sorvad.

Mintha két Európa létezne: az anarchiába rohanó, a politikai korrektség hazug jelszavát hirdető, amely toleranciáról, emberi jogokról harag, miközben lejárat, nevetségessé próbál tenni mindenkit, aki mást vall, mint a hivatalos vélemény(de)-formálók, s vele szemben egy ma-

Az Antikrisztus törölte a szolgálóival az igazság és a bűn fogalmát a tudományból, a szótárakból, az oktatásból...

roknyi, keresztény hitéhez ragaszkodó kisebbség.

Az Antikrisztus idejét éljük. Az Antikrisztus törölte a szolgálóival az igazság és a bűn fogalmát a tudományból, a szótárakból, az oktatásból, nehogy megtudják az emberek, hogy bűneik szolgává alázták őket: az ember soha nem élt olyan elnyomatásban, mint ma, amikor a termelés-fogyasztás mőkuskerekét hajtja. Örökös adósrabszolga, aki okosnak képzei magát, miközben zsigerei kiszolgáltatottja.

A szocializmusban sokan azt gondolták, hogy a vallásüldözés csupán a kommunistákra jellemző, holott

az egyház, s ami még lényegesebb, magának a kereszténységnek a lejáratása már a felvilágosodás óta folyamatos. E tekintetben nincs különbség az ateista kommunisták és liberálisok között.

Némelyek százmillióra teszik a hitük miatt meggyilkoltak számát a francia forradalom óta. Az áldozatok elsősorban keresztények. A keresztényüldözés ma is folyik világszerte – fegyverrel és gazdasági, lelki terrorral. *Kodolányi János* már vagy hatvan éve megírta a *Zárt tárgyalást*, melynek kereszt-

A világ olyan, amilyennek Isten teremtette, s amilyené Jézus a Megváltásban újjáalkotta. Akinek nincs jobb dolga, az vitatkozhat, de a tényeken nem változtathat: a veréből nem lesz bűvár.

tény hősét együtt ítéli el a kommunista, a fasiszta és a liberális. Tessék belegondolni, ezek a Krisztus-gyűlöletben mind egyetértenek. Néhány részletkérdésben vitatkoznak, leginkább abban, hogy melyikük legyen éppen a csúcson. Szellemileg azonosak. Jól mutatja ezt, hogy a művészetet sanyargató náci, kommunista és liberális szabványok, az úgynevezett izmusok közt semmiféle szellemi színvonalkülönbség nincs a szocrealtól a posztmodernig. A háború után a nyilas mind kommunista lett, 1990 után a kommunistákból pedig kapitalista és liberális. A nyugati

'68-asok, Cohn-Benditék ugyanezt az utat járták be. Az Antikrisztus hada óriási, de veszteni fog.

Jézussal együtt vallja: „Ne szállj szembe a gonosszal!” Egyenlő ez azzal, hogy a bűnöket elkövető emberek cselekedetei fölött is szemet hunyunk, felmentjük őket?

Minden bűnt el kell vetnünk. Az elkövetők elítélése emberileg lehetetlen, mert nem vagyunk mindenhatóak, nem ismerjük az eset összes körülményeit. Ezzel együtt a társadalom kénytelen védekezni a bűnözők ellen. Módszerei nem igazán jók. Ha rajtam múlna, az elkövetőket leginkább az eredeti állapot helyreállítására, vétkük leszolgáltatására kötelezném.

Az Úr imádsága, a Miatyánk elemzése kapcsán figyelmeztet, hogy szoktunk imádkozni szereteteinkért, 1956 hőseiért, mártírjaiért,

de gyilkosokért, pl. Batukánért, Haynauért vagy Kádárért soha. Lehetetlen lenne ezt megvalósítani? A szeresd ellenséged parancsát?

Eperjes Károly rendszeresen imádkozik „Ferenc testvéreért.” Én is próbáltam már ilyesmit: nagyon jól tesz a léleknek, sőt az önismeretnek.

A kereszténységgel kapcsolatban gyakran elhangzik az a vád, hogy lehetetlen betartani az előírásait, még az egyházi személyeknek is, nemhogy a világiaknak, tehát a kereszténység élettől idegen valóság. Mi erről a véleménye?

Csibésznek, hazugnak lenni könnyűnek látszik, nehéz viszont kereszténynek lenni, ám érdemes-e egyetlen életünket semmire költeni? Sokaknak sikerült eljutni az Igazságba. Ők a szentek. Sokmillió tömegeik láthatatlanul, a szentté avatók figyelmét föl sem keltve vonultak át az Atyához. Legtöbbjük csak édesanya és édesapa volt. Igen sokakat személyesen ismertünk – ez igen jó érzés. Isten hatalmas feladattal tisztel meg bennünket, mert sokra tart minket, azonban szerető és kegyelmes Urunk. Gondoljunk Péterre, hányszor és hányszor bukott el, azonban Jézus soha nem taszította ki tanítványai közül. Sőt utolsó földi találkozásukkor, a Genezáret-tó partján ahelyett, hogy akár csak célzott volna árulására, mindössze ennyit kérdezett tőle: „Péter, szeretsz engem?” A mi Urunknak ennyi elég.

A világtörténelem legnagyobb eseményének nevezi, hogy a Mester, vagyis Jézus Krisztus legyőzte a halált. Ezen az emberek többsége csak elnézően, vagy gúnyosan mosolyog, mint a hit, remény, szeretet hármasan is, idejétmúlt fogalmaknak tartva ezeket az értékeket. A kisebbség szerint viszont csak ezek érvényre juttatása mentheti meg a világot...

A világ olyan, amilyennek Isten teremtette, s amilyené Jézus a Megváltásban újjáalkotta. Akinek nincs jobb dolga, az vitatkozhat, de a tényeken nem változtathat: a veréből nem lesz bűvár.

• BODNÁR DÁNIEL

Forrás:

Magyar Kurír, 2011. március 29.

Isten szereti Észak-Koreát

A dél-afrikai Fokvárosban 2010 októberében tartott III. Lausanne-i Világevangelizációs Kongresszus egyik – sok résztvevő szemébe könnyeket csaló – bizonyágtételét egy 18 éves észak-koreai lány mondta el.

Apám Kim Dzsong-il – Észak-Korea vezetője – helyettese volt, de nemkívánatos személy lett, ezért hatéves koromban Kínába menekültünk. Egy rokonunk révén jutottunk el akkor templomba, és szüleim megismerték Isten kegyelmét és szeretetét.

Néhány hónappal később édesanyám, aki második gyermekét várta, leukémiában elhunyt. E családi tragédia közepette édesapám bibliakörbe kezdett járni dél-korai és amerikai misszionáriusokkal együtt, és misszionárius akart lenni Észak-Koreában.

2001-ben azonban a kínai rendőrség váratlanul letartóztatta, és kiadta Észak-Koreának, ahol börtönbüntetésre ítélték. Az a három év, amit bezárva töltött, erősítette a hitét, panasz helyett még inkább Istenhez fordult. Szabadulása után visszatért Kínába, és rövid időre újra együtt lehettünk, nem sokkal később azonban visszatért Észak-Koreába, hogy Krisztus evangéliumát, az élet és reménység üzenetét hirdesse reménytelenségben élő honfitársainak. Dél-Korában élvezhette volna a vallásszabadság előnyeit, de ő Észak-Koreát választotta, és e veszélyes országba vitte el Isten szeretetét. 2006-ban ismét letartóztatták, s azóta nem hallottam felőle. Valószínűleg kémkedés miatt kivégezték, hiszen általában ez a sorsa ott az elfogott keresztyéneknek.

Amikor apám először került börtönbe, és ezért elhagyott engem, még nem voltam keresztyén. Egy fiatal kínai lelkészházaspár fogadott be. Isten gondoskodásának eszközei voltak, de 2007-ben elutaztak Amerikába, én pedig Dél-Koreába kerültem. A pekingi koreai követségen vártam az utazásra, mikor álmomban Jézussal találkoztam, aki nevemen szólított: „Meddig késlekedsz? Jöjj, és kövess engem! Elveszítetted a földi édesapád, de én vagyok a mennyei Atyád; bármi történik veled, az azért van, mert szeretlek.” Felébredtem, térdre borultam, és életemben először imádkoztam. Azon az éjszakán értettem meg, hogy mennyei Atyám annyira szeret, hogy Fiát adta értem. Így válaszoltam: „Itt vagyok. Átadok neked mindent – a szívem, lelkem, értelmem és erőm. Használj fel tetszésed szerint!” És – édesapámhoz hasonlóan – Isten nagy szeretetet munkált ki bennem Észak-Korea iránt. Életem tele van Isten szeretetének jeleivel. Szeretnék mindent az Ő országa szolgálatába állítani. Ha teljes szívvel Őt követem, akkor ezzel megbecsülöm édesapámat, és dicsőítem mennyei Atyámat.

Szorgalmasan tanulok, hogy bekerüljek az egyetemre politikatudomány és diplomácia szakra. Honfitársaim jogaiért akarok küzdeni, mert ettől fosztották meg őket! Hiszek abban, hogy Isten törődik az elveszett észak-koreai embe-

rekkel. Alázatosan kérlek benneteket, testvéreim, imádkozzatok azért, hogy Isten kegyelme, mely betöltötte a szüleimet és most már engem is, áradjon Észak-Koreára – az én népemre! Köszönöm!

Fordította: Hulej Enikő

Forrás:

<http://conversation.lausanne.org/en/conversations/detail/11671>

A fotó azt a pillanatot mutatja be, amikor az észak-koreai lány bizonyágtétele végén elsírta magát és a színpadi kíséző megölelte. Ötezen állva tapsoltak, kifejezve szeretetüket Isten és a tanúságtevő iránt.

A lovag és a herceg

„Ha tehát a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok lesztek.” (Jn 8,36)

Mint cseppben a tenger, egyetlen rövid történet is elég, hogy az olvasó megértse és belássa a keresztyén ember szabadságának ajándék voltát. Idézetünkben a lovag és a herceg keresztnéve ugyanaz: mindkettő György névre hallgat. Az előbbi száműzöttként, álnév alatt egy várszobában raboskodó „lovag”; az utóbbi magyar kapcsolatokkal is rendelkező herceg, brandenburgi őrgróf, aki maga is a reformáció lelkes híve és támogatója. Íme, egy csepp Luther életéből, aki így emlékezik vissza az 1518-as eseményre:

„Mivel levélben semmilyen módon nem tudtam elérni, hogy

A keresztyén ember szabadsága nem adottság, hanem ajándék; nem státus, hanem „status nascendi” (keletkezés állapota). Ahhoz, hogy a keresztyén ember szabad legyen, először megkötözöttek, foglynak kell lennie, mint ahogyan a feltámadónak is először meg kell halnia. Ezért a keresztyén ember szabadságát valahogyan úgy lehet csak megfogalmazni, ahogyan Luther tette: „A keresztyén ember szabad ura mindennek, ugyanakkor készséges szolgája is mindennek.”

Az ember szabadsága a bűneset óta hiú ábránd, merő önhittség, üres szólam a szabad akaratról! Még a legjobb esetben is csak szabadosságról lehet szó; rosszabb esetben a gonoszság takarójával együtt (1Pt 2,16). „Mindenki vétkezett” (Róm 3,23) – hangzik Isten ígéje. Mindenki, „aki bűnt cselekszik, a bűn szolgája” (Jn 8,34) – teszi hozzá Jézus. Ebből következik, hogy az ember esetében nem beszélhetünk szabadságról, csak és kizárólag bűnszolgaságról. „Az elvesztett szabadságot nem nevezném szabadságnak” – tanítja Luther.

György hercegtől szabad kíséretet kapjak, úgyhogy csak nézőként, a Karlstadtak adott kíséret oltalma alatt vonultam be Lipcsébe. Hogy ki gördítette utamba ezt az akadályt, nem tudom, mert addig az óráig bizonyos voltam abban, hogy György herceg még nem haragudott rám. Elképzelhetetlennek tűnik, de tény, hogy maga Eck volt, aki elintézte nekem a hercegnél a szabad kíséretet, de nem szeretetből tette, hanem a biztos győzelem tudatában. Meglátogatott, és azt mondta, fülébe jutott, hogy húzódozom a vitától. Válaszul azt feleltem neki: »Hogyan vitatkozzam, ha nem kaphatok György hercegtől szabad kíséretet?«

Mert a keresztyén ember még oly korban sem menekül pánikszzerűen, mivel ő bilincsben is, börtönbe zártan is – szabad!

Azt mondta: »Ha nem tudok veled vitatkozni, akkor Karlstadttal sem akarok, mert miattad jöttem ide. Mi lenne, ha szereznék neked szabad kíséretet? Szándékodban áll-e akkor vitába szállni velem?«

»Teremtsd elő – mondtam – és legyen úgy!« Elment, és nem sokkal rá nekem is engedélyeztetett

hivatalos, szabad kíséretet, és ezzel lehetőség nyílt a vitára.» (Weltler Ödön: Luther három vitairata)

Isten tehát fel tudja használni még az ellenségeket is az övéi érdekében. Hasonlóan Isten kezében nemcsak Mózes, hanem a fáraó is eszköz volt népe megszabadításában. Istennek ugyanis van hatalma arra, hogy a szabadság ajándékát „pogányok” által adja az övéi kezébe. „Én mondom Círust pásztoromnak, és minden kívánságomat teljesíti” (Ézs 44,28). Tény, hogy a babiloni fogságba Círust küldi szabadítótul az Úr. Tény: ő „pásztorolta” Eck mester által Luther szabad kíséretét.

A keresztyén ember szabadsága nem jog, hanem kötelesség.

Természetesen nem kényszerű, inkább önkéntes, ezért helyesebb szolgálatkészségnek nevezni. A jogállam létezése óta az emberek szabadsága alkotmányban biztosított – papíron. Más kérdés, hogy ez mennyi tényleges szabadságot jelent, s hány ember gyakorolhatja. Úgy tűnik, hogy a kötelességek engedelmes teljesítői messzebbre jutnak, mint a szabadságjogok harcos követelői! Luther a Római levél magyarázatában így foglalja össze az apostol szabadságtanítását:

„Miért mondja az apostol: ...»szabadság elhívtottai vagytok, csakhogy a szabadság nehogy ürügy legyen a testnek!«? (Gal 5,13) Majd ugyanebben a levélben: ... »a befurakodott áltevérek kedvéért sem, akik csak

azért férköztek be közénk, hogy kikémleljék szabadságunkat« (Gal 2,4). Egy másik igehely szerint is:

»Mindent

szabad nekem, de ne váljak semminek a rabjává« (1Kor 6,12). S 1Kor 7,23:

»Áron vétettetek meg, ne legyetek emberek rabszolgái.« Bizony gyakran találkozunk az apostolnál a szabadság érvényesítésével, egyúttal a szolgaság elvetésével. 1Kor 9,19–20 alapján ezt így mondja: »Mert bár én mindenkivel szemben szabad vagyok, magamat mégis mindenek szolgájjá tettem, hogy minél többeket megnyerjek. A zsidóknak olyan lettem, mint aki zsidó, hogy megnyerjem a zsidókat.« Utóbb 1Kor 9,22 szerint ugyanezt mondja: »Az erőtlenségem miatt lettem, hogy mindenképpen megmentsek némelyeket«. Míg a szolgákat uruk iránti engedelmességre inti, addig azokat, akik megtehetik, arra biztatja, hogy legyenek szabadok. (Vö.: 1Kor 7,21)»

A keresztyén ember szabadsága magában foglalja az ítékezés szabadságát.

Merész állítás, sokak által erősen kifogásolt és nem szívesen hallott. Az Úr figyelmeztetése természetesen mindenkire vonatkozik: „Ne ítéljetek, hogy ne ítéltessetek!” (Mt 7,1) S legyünk tisztában azzal a ténnyel is, hogy „az Atya nem is ítélt senkit, hanem az ítéletet egészen a Fiúnak adta át” (Jn 5,22). Ugyanakkor a keresztyén ember bizonyágtételének „szabadságjoga”, hogy mint lelki ember „mindent megítél, de őt senki sem ítéli meg” (1Kor 2,15).

Mai világunk ennek éppen az ellenkezőjéről van meggyőződve. A mai emberek szerint az ítékezés joga mindenkit

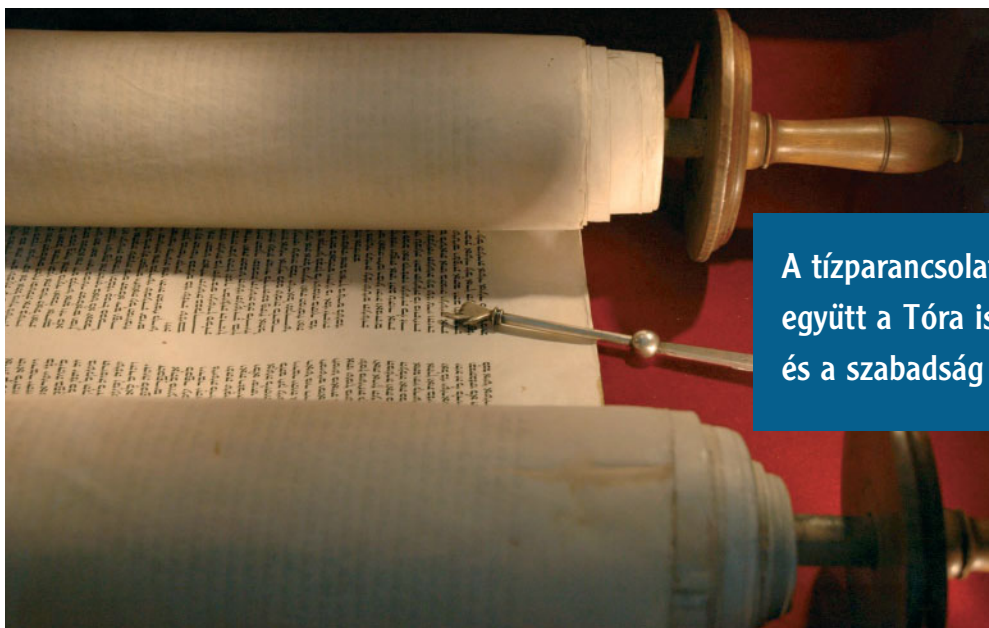
megillet, csak éppen a keresztyéneket nem. Ők azok, akik akkor és ott adnak leckét demokráciából, amikor és ahol akarnak. Ha pedig valaki arra merészkednék, hogy hozzájuk hasonlóan őket leckéztesse, vérig vannak sértve, vészhangokat kongatnak... Pedig Isten még őket is a maga szolgálatába tudja állítani, ahogyan a fáraót, Círust vagy éppen Ecket!

„Hol marad a keresztyének emberi rendelkezések feletti ítékezésének szabadsága, amelyről Pál 1Kor 14,29-ben tanít, hogy »a próféták pedig ketten vagy hárman szóljanak, a többiek pedig ítélik meg«?» – teszi fel a kérdést Luther. Értethető, hogy amikor politikai földrengés támad, kinyílnak a börtönajtók, a rabok kezéről lehull a bilincs, némely börtönőr nagy rémületében a kardjába dőlne. Keresztyéni cselekedet őt megnyugtatni: „Ne tégy kárt magadban, mert valamennyien itt vagyunk!” (ApCsel 16,28). Mert a keresztyén ember még oly korban sem menekül pánikszzerűen, mivel ő bilincsben is, börtönbe zártan is – szabad! Ezért bátorítjuk hát a közismert heves-neves demokrataoktatót: „Ne tégy kárt magadban, mert valamennyien itt vagyunk!”. Szólj, és mi, magyarok, meghallgatunk...

• WELTLER SÁNDOR

fókuszban a szabadság

Az Ószövetség és a szabadság teológiája

A tízparancsolat – és vele együtt a Tóra is a szabadulás és a szabadság törvénye.

tom földjéről, a szolgaság házából.” (2Móz 20,2)

Mielőtt Isten még bármit is követelne, már ad: az exodus-eseményre való utalás Jahve szabadságot ajándékozó szerepére mutat rá. A Tízparancsolat – és

vele együtt az egész Tóra is – a szabadulás és a szabadság törvénye. Törvény nélkül nincs igazi szabadság, szabad-

ság nélkül pedig a törvény életidegen, merev korlát csupán.

A Tízparancsolat héber szövegében kijelentő módú igealakokat találunk. Ez alapján kétféle fordítás lehetséges, ami a héber nyelv érzékenységet is mutatja: a kijelentő mód a szabadság dimenzióját nyitja meg, ugyanakkor felhívás, felszólítás karaktere is van. (A magyar nyelv is ismeri ezt a nyelvi jelenséget. Ha azt mondom: idejössz! – ez egyszerre kijelentés és felszólítás is.)

Az első parancsolat a teológiai kulcsa a többinek. Isten üzenete így hangzik felénk: „Ha én vagyok az Istened, akkor nem kell más istenek után menned, tisztelni fogod előljáróidat, nem fogsz ölni, lopni, házasságot törni, hazudni. Szabad leszel arra, hogy akaratomat cselekedd.”

A Tízparancsolat tartalmi sajátosságai közül fontos kiemelni, hogy nincs konkrét szankcionálás, illetve nem szerepel a büntetések felsorolása. Jahve népe számára valójában a legnagyobb büntetés a szövetségi közösségből való kizárás. A szabadság Izrael számára ezért az Istennel való közösség meg-

A kivonulás mint alapélmény

A zsidóság számára a legalapvetőbb élmény az exodus-esemény, az Egyiptomból való szabadulás tapasztalata. A történelem, a néppé formálódás kiindulópontján áll ez az esemény: Isten népet teremtett magának azzal, hogy egy kicsiny, elnyomtatásban élő csoportot szabadító szeretetével kiváltott a rabságból, és távlatot, jövőt mutatott nekik.

Mózes személye köré rendeződve egy kis csoport indult el valamikor a Kr. e. XII. században Egyiptomból, a kényszer munkát végző jövevények közül. Az Egyiptomból való szabadulás tapasztalata e kis csoport sajátja volt; az ő közösségük számára identitás-szervező tényezőt jelentett a közös Jahve-hit, amelyet továbbadtak a környezetükben élő más törzsi csoportoknak is. Az exodus-tapasztalat az évszázadok alatt lassan kiformalódó Izrael

teológiai alapélményévé, közös, személyes kincsévé vált. A bölcs rabbik azt tanítják: Izrael minden tagjának újra és újra ki kell szabadulnia Egyiptomból.

A zsidóság körében minden évben, húsvét előestéjén megemlékeznek erről a csodálatos szabadulásról. A szédereste családi liturgiájában az asztal körül, a székeken hátradőlve ülnek felnőttek és gyermekek: a támaszkodásnak ez a szokása a római korból ered. A zsidók a szabad polgárok lakomáiból vették át, így is kifejezve azt, hogy immár ők is szabad emberek. Az este végén szélesre tárják a ház ajtaját: a nyitott ajtó is a szabadságra utal, hiszen – hála a Magasságosnak – már semmitől és senkitől nem kell félniük.

A Tízparancsolat és a szabadság

A Tízparancsolat kezdő deklarációjában Isten így mutatkozik be: „Én, az ÚR, vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyip-

élését jelenti a megígért országban, azon a földön, ahol annak javait, gazdagságát élvezheti, használhatja rab-szolgálat nélkül.

Szabadítók az Ószövetségben

A szabadító Isten embereken keresztül munkálkodik népe javáért. Az Ószövetség gondolkodásmódja egyedülálló az ókori Kelet világában: Egyiptom, Mezopotámia és a környező népek vallási elképzeléseiben az istenség egy távoli, az ember világa iránt érzéketlen létező, akit ugyan áldozatokkal rá lehet venni olykor arra, hogy némi támogatást nyújtson, de ő kívül van a történeten, a téren és az időn. A Biblia emberei meg voltak győződve arról, hogy az ő Istenük nem közömbös irántuk, velük együtt járja útjukat, áldásával és intelmeivel munkálkodik népe körében, részes történelmükben, beleavatkozik az események menetébe, és megszabadítja őket fenyegető és keserves helyzetekből.

Jahve embereken keresztül cselekszik, akik akaratát elfogadják, magukat annak alávetik. Így vezette Mózes is a népet az ígért földje felé, majd Józsué (a neve szabadítót jelent) és a bírák következtek, akik szabadítókként léptek föl Izrael korai történetében. Később Dávid király-

sága nyomán lassan kibontakozott Izrael történetében a messiási várakozás: kell, hogy jöjjön újra egy szabadító, aki Isten népének jó pásztora, az elközelítő új ország uralkodója lesz. Érdekes megfigyelnünk, hogy a babiloni fogságnak véget vető Círusz perzsa királyt is messiásnak, felkent szabadítónak nevezi második Ézsaiás próféta Ézsaiás könyve 45. részében.

A bibliai Izrael hosszú történetében létezett egy „jogi intézmény” is, mégpedig a „góél” szolgálata, akit a családi közösség megmentőjének tekintettek. Gyakorlat volt, hogy a tehetősebb rokonok kiváltották eladósodott hozzátartozóikat. Azért pedig, hogy a család fennmaradjon, a közeli rokon feleségül vette az elhunyt testvér, unokatestvér feleségét. Boáz is ilyen góél volt, aki megmentette Rúthot és Naomit a szegénység és a kilátástalanság helyzetéből.

A szabadulás vágya és a zsoltáros

Számtalan zsoltárban találkozunk a szabadításra váró ember imádságával. Ezek a könyörgések nagyon közel állnak hozzánk, személyes élettörténetünkhöz. Évezredek távolából is aktuális üzenettel szólítanak meg. Egyéni és közösségi panaszénekek erősítenek meg bennünket abban, hogy van kihez fordulunk, hogy van segítség, van szabadulás.

Érdekes megfigyelnünk, hogy a könyörgő imádságok vége felé, az utolsó versekben már felhangzik a remény hangja: a segítségért kiáltó ember egészen biztos abban, hogy Isten meghallgatja őt, és meg is szabadítja nyomorúságából. A 42., 43. zsoltár szerzője is így biztatja saját magát:

„Bízzál Istenben, mert még hálát adok neki, szabadító Istenemnek.”

Isten arról tanít minket a zsoltárokon keresztül, hogy mindenki, aki hozzá

kiált élete mélységeiből, próbák, szenvedések súlya alatt görnyedve, átélheti az exodust, a kivonulás örömét. Ő számunkra is a Szabadító, a szabadság Istene akar lenni.

A 118. zsoltár 25. verse így hangzik: „*Ó, Uram, szabadíts meg!*” Ez a „hozsánna” felkiáltás a virágvasárnapi tömegben is felhangzik: valójában nem üdvívalgás, hanem szabadításért való fohászkodás, szívbeli imádság.

Számtalan zsoltárban találkozunk a szabadításra váró ember imádságával. Ezek a könyörgések nagyon közel állnak hozzánk, személyes élettörténetünkhöz.

Isten szabadságra hív el. Szabadításának kettős iránya van: megszabadít valahonnan és felszabadít valamire. Csak a Jahve által őrzött és munkált szabadság keretei jelölik ki az ember igazi helyét, ahol kibontakozhat valódi embersége Isten-nel, az embertársakkal és önmagával való viszonyában.

● DR. VARGA GYÖNGYI
a szerző az *Evangelikus Hittudományi Egyetem Ószövetségi Tanszékének docense*

A „hozsánna” felkiáltás a virágvasárnapi tömegben nem üdvívalgás, hanem szabadításért való fohászkodás.

Az egész Újszövetség alaphangját az angyal adja meg.

(Fra Angelico: Angyali üdvözlés)

népe fölötti római uralom legitimitását, ha nemmel, akkor lényegében szabadságharcra szólít fel. A frappáns jézusi válasz nemcsak az ő szuverenitásának, hanem az emberektől eltérő szabadságértelmezésének is bizonyítéka. Még a feltámadás után is az foglalkoztatja a tanítványokat, hogy Jézus talán végre elhozza a politikai szabadságot, hiszen a mennybemene-

Szabadság az Újszövetségben

Az egész Újszövetség alaphangját az angyal adja meg. Ott ő ezeket a szavakat mondja Józsefnek Máriával kapcsolatban: „*Fűt fog szülni, akit nevez el Jézusnak, mert ő szabadítja meg népét bűneiből*” (Mt 1,21). Amikor az evangélium így szótérnak nevezi Jézust, akkor azzal természetesen visszahajol az Ószövetségben is megismert Szabadítóhoz, ám még nála is személyesebb valóságként mutatja be őt. Ugyanakkor a hellenista világ számára is üzenetet hordoz ez a név, hiszen a görögségben kitüntetett címnak számított a *szótér*, ami egyebek mellett számos uralkodó mellékneve volt. Az Újszövetség persze nem hagy kétséget afelől, hogy Jézus fölötté áll ezeknek a földi személyiségeknek. **Önmagában a „szabadító” névben tehát benne van Jézus univerzális uralma,** amely mind a zsidók, mind a

görögök számára egyértelművé teszi, hogy itt többről van szó az ő várakozásainál.

A földi Jézus működését végigkíséri az a vélekedés, hogy ő talán politikai szabadítóként érkezett. Hívei jeleket várnak tőle, ellenfelei csapdát állítanak neki, hogy mikor vall már végre színt. A kenyérsoda után ezért akarják királlyá tenni (Jn 6,15). Péter egy tévesen értelmezett szabadság-eszme jegyében ránt kardot mellette (Mt 26,51–52), illetve Pilátus is arra kíváncsi, hogy milyen hatalma van Jézusnak (Jn 19,8–11). Korábban a főpapok és az írástudók is azt tudakolták, hogy „milyen hatalommal” tesz Jézus jeleket (Lk 20,2), illetve próbáltak neki csapdát állítani a „Szabad-e a császárnak adót fizetnünk, vagy nem?” (Lk 20,22) kérdésével kapcsolatban. Ha Jézus igennel felel, akkor elismeri a

tel előtt ezt kérdezik Jézustól: „*Uram, nem ebben az időben állítod fel újra a királyságot Izráelnek?*” (ApCsel 1,6) Pedig tudniuk kellett volna, hogy Jézus elsősorban nem a külső, politikai szabadságot hirdette meg. Az utolsó vacsorán is a lelki, bűntől való megszabadulás jegyében éli át a páskavacsorát, ami pedig eredetileg az Egyiptomból való megszabadulásra emlékeztetett (Mt 26,26–29). Ez a lelkiület adhatott Jézusnak igazi belső szabadságot, amikor bírái előtt állt. Külsőleg ő volt a megkötözött, de belső tartásában ő élte meg teljesen az Istentől elnyerhető, igazi szabadságot. **Ellenfelei pedig szabadnak hitték magukat, azonban valójában bűneik foglyai voltak.** Mind ezt már egy korábbi vitahelyzetben is kifejezésre juttatta Jézus, amikor ezt mondta a benne hívő zsidóknak: „*Ha ti megtartjátok az én ígémet, valóban tanítvá-*

nyaim vagytok; megismeritek az igazságot, és az igazság megszabadít titeket” (Jn 8,31–32).

Az Újszövetségben Pál apostol bontja ki ennek az – isteni – igazsággal összefüggő szabadságnak a tartalmát, amikor a Római levélben így ír: „Miután megszabadultatok a bűntől, az igazság szolgálóvá lettetek” (Róm 6,18). Ő egyúttal rendszerbe is foglalja a szabadsággal kapcsolatos értelmezéseket, és első helyre így a bűntől való szabadulást teszi: „Amikor szolgáló voltatok a bűnnek, szabadok voltatok az igazságtól. ... Most azonban, hogy a bűntől megszabadultatok, és az Isten szolgálói lettetek, már ez meghozta nektek a gyümölcsét, a szent életet, amelynek vége az örök élet” (Róm 6,20. 22).

Pálnál a szabadság második síkja a törvénytől való megszabadulásként jelenik meg, különösen is a Galatákhöz írt levélben. Ott Hágár jelenti az Ó-, míg Sára az Újszövetség példáját, és az apostol büszkén írja: „**Mi nem a rab-szolganő, hanem a szabad asszony gyermekei vagyunk**” (Gal 4,31), amely mondat azután így folytatódik: „Krisztus szabadságra szabadított meg minket” (Gal 5,1). Ez pedig jól mutatja, hogy biblikus értelemben nem csak valamitől, hanem valamire való szabadságról is beszélnünk kell. Ha a szabadság pusztán a törvény tagadása lenne, az még kevés volna az új élethez. Ebben az értelemben kell utalnunk az egyik leg többet idézett páli tanításra: „Minden szabad nekem, de nem minden használ.

Külsőleg ő volt a megkötözött, de belső tartásában ő élte meg teljesen az Istentől elnyerhető, igazi szabadságot.

(Munkácsy Mihály: Krisztus Pilátus előtt)

Minden szabad nekem, de ne váljak semminek a rabjává” (1 Kor 6,12).

A szabadság harmadik értelme a haláltól – mint a bűn zsoldjától (Róm 6,23) – való megszabadulás. A törvény és a bűn korlátait, valamint az élet végeességét átélő apostol ilyen szenvedélyesen kiált fel: „Én nyomorult ember! Ki szabadít meg ebből a halálra ítélt testből?” (Róm 7,24), ám a költői kérdésre azonnal meg is adja a választ: „Hála az Istennek, a mi Urunk, Jézus Krisztus!” (Róm 7,25). A haláltól való ilyen megszabadulás nemcsak az egyéni ember, hanem az egész teremtett világ reménye is: „A teremtett világ maga is meg fog szabadulni a romlandóság szolgaságából Is-

ten gyermekeinek dicsőséges szabadságára” (Róm 8,21). Ezért az igazi szabadság az Atyával való közösségben valósul meg: „Mert nem a szolgaság lelkét kaptátok, hogy ismét féljete, hanem a fiúság lelkét kaptátok, aki által kiáltjuk: »Abbá, Atya!«” (Róm 8,15). Végül érdemes arra is felfigyelni, hogy a páli szabadságfogalomnak szentháromsági jellege van. A most idézett szakasz az Atyával való elszakíthatatlan közösségre utal. Korábban láttuk, hogy a szabadító maga a Fiú: „**Krisztus szabadságra szabadított meg minket**” (Gal 5,1). Az egyik legmarkánsabb páli hitvallás a Szentlélekről pedig így hangzik: „Az Úr pedig a Lélek, és ahol az Úr Lélek, ott a szabadság” (2 Kor 3,17). Mindez azt mutatja, hogy bár az Újszövetségben is sokféle formában megjelenik a szabadság fogalma, az igazi szabadság soha nem az emberi, társadalmi viszonyokra utal, hanem annak forrása és célja a Szentháromság Isten.

• DR. FÁBINY TAMÁS

a szerző az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöke, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Újszövetségi Tanszékének tanára

Az utolsó vacsorán is a lelki, bűntől való megszabadulás jegyében éli át a páskavacsorát.

(Leonardo da Vinci: Az utolsó vacsora)

A Görögországi Szent Szinódusának felhívása

A Görögországi Ortodox Egyház főpapsága kötelességének tartja, hogy a nyájhoz, Isten népéhez, valamint minden nem közömbös emberhez szóljon.

Rendkívül súlyos gazdasági krízissel kerültünk szembe. **Hazánk nem szabad, hanem hitelezői irányítják.** Sokan azt várják, hogy az egyház megszólaljon és állást foglaljon. A szellemi, társadalmi és gazdasági krízissel együtt lépésről lépésre halad minden alapunk lerombolása, hagyományunk eltörlése. Mindezt a kormányzat soha nem látott indokkal teszi: „e lépésekre hitelezőink kényszerítenek bennünket”. Tehát mi mint ország beismerjük, hogy megszálltak vagyunk, és új (külföldi) kormányzóink akaratát teljesítjük.

Vajon beavatkozási igé-nyeik csupán a pénzügyi és szociális szférára vonatkoznak, vagy kiterjednek hazánk spirituális és kulturális identitására és önállóságára is?

Korábban miért nem hoztuk meg azokat a kemény intézkedéseket, amelyeket ma régóta szükségesnek neveznek, hiszen államunkat már több évtizede ugyanazok az emberek irányítják?

A gazdasági krízis, amely ma hazánkat sújtja, csupán a jéghegy csúcsa.

Ez egy másik, spirituális krízis következménye és gyümölcse. A fogyasztás és a termelés közötti aránytalanság nem csak gazdasági kategória, hanem az erkölcsi krízis jele, amely mind a hatalmat, mind pedig a népet elérte. A hatalom nem volt képes felelősen viselkedni, nem tudott, vagy nem akart az igazság nyelvén beszélni, hamis ideálokat propagált, elősegítette a korrupciót, egyetlen célja a hatalom megtartása volt.

Másrésről mi, a nép szintén felelőtlenül cselekedtünk. Istenítjük a gazdagságot, jóllakott és nyugodt életet keresünk, nem

vetjük meg a csalást és a könnyű jövedelemszerzést. Minket már nem izgat, hogy mi folyik a világban és országunkban, ezzel jelentős mértékben hozzájárultunk ahhoz, hogy a mai helyzetbe jutottunk.

A spirituális krízis lényege az élet értelmének hiányában és az ember egocentrikus ösztöneinek fogságában található. Ez eszmék és víziók nélküli jövő. Életnek csupán a születés és a halál két eseménye közötti időszakot tekintjük. Ilyen perspektívában a kérdésre: „Fiam, miért fogyasztasz kábítószert?” – azt a választ kapod: „Mondjátok meg, miért ne fogyasszak? Nem reménykedem semmiben, nem várok semmit. Egyetlen örömöm ez”.

Nem csak a hatalom emberei romlottak meg, hanem a nép többsége is. Az örök kérdést, Dosztojevszkij dilemmáját: „Szabadság vagy boldogság”, teljes tragikusságában éljük meg. **A látszólagos jólétet választottuk, de elvesztettük a szabadságot, mégpedig nem csak személyes szabadságunkat, hanem hazánkét is.** Ma az ember (lehetséges, hogy jogosan) remeg jövedelme csökkenésének még a gondolatától is, de alig nyugtalanítja, hogy az állam nem fordít megfelelő pénzt az oktatásra. Nem aggódik gyermekei miatt, akik különféle függőségekben hunynak el, nem aggódik az emberi személyiség és

Ortodox Egyház

– 2011. január 11.

élet elértéktelenedése miatt. Ez a mai krízis valódi lényege és a gazdasági nehézségek forrása, amelyeket oly kegyetlenül kihasználnak a „világ irányítói”.

A Szent Szinódus ülésén szeretnénk vállalni a felelősséget, és megtalálni a mostani krízisben saját hibánk mértékét! Azok, akik szeretnék megszakítani a nép és az Anyaszentegyház kapcsolatát, kihasználták a valódi és kitalált botrányokat, igyekeztek lerombolni az Egyház iránti bizalmatokat. Szeretnénk nektek elmondani, hogy az Egyház rendelkezik a fogyasztás kultuszának ellenmérével – ez az aszkézis. Az aszkézis célja nem az élvezetről való lemondás, hanem az élet mélységgel és tartalommal való megtöltése. Hasonlít a sportoló edzéséhez, amely elvezeti őt az érem megszerzéséhez, ez az érem pedig nem más, mint a halált legyőző élet, a szeretettel gazdagított élet.

Nyugtalanít bennünket oktatásunk állapota, mivel a mai oktatási rendszer a tanulóra nem személyiségként, hanem számítógépként tekint. Egyetlen funkciója az információ „feltöltése”. A tanuló személyiségét egyáltalán nem veszi figyelembe. Gyermekeink joggal vetik el az ilyen oktatást.

Azt szeretnénk, hogy minden templomunk nyitva álljon a fiatalság előtt. Azokat az egyházközségeket, amelyek ezt megtették, számtalan értelmet és reménységet kereső fiatal keresi fel. Tudjuk, hogy tőlünk, lelkipásztoraitoktól hősiek egy-

házat vártok, élő, aktuális igehirdetést, amely ugyanakkor nem elvilágiasodott, kompromisszum nélküli, szabad és erős.

Az egyház az egyetlen olyan intézmény, amely képes az ember mellé állni és támogatni őt.

De az egyház – mi vagyunk mind, és ebben van az Ő ereje és a mi erőnk is. A lekipásztorok és a nyáj egységét mindenekelőtt a „világ kormányzói” kívánják lerombolni. Tudják, hogy ha legyőzik a pásztorot, könnyen szétszórják és rablásba hajtják a nyájat. Az Egyház nem az állam ellen lép fel, hanem azok ellen, akik mögötte állnak, megpróbálván megfosztani bennünket reményunktől és eszményeinktől.

Az egyház nem hunyhat szemet semmilyen igazságtalanság felett, hanem késznek kell lennie a tanúságtételre és a vértanúságra. **Célunk és feladatunk, hogy az egyházközségek olyan központtá váljanak, amelyeken keresztül a lelkipásztori gondoskodás elérhető és átfogja az egész társadalmat.**

Úgy döntöttünk, hogy létrehozzuk a társadalmi problémák elemzésének központját, hogy ne csak szemléljük, hanem sikeresen küzdhessünk azon nehézségekkel szemben, amelyeket a jelenlegi krízis váltott ki. Feladatunk, hogy oly módon fejlesszük ki minden egyházközség jótekonysági tevékenységét, hogy ne maradjon egyetlen

ember sem, aki ne kaphatna egy tányér ételt. Arra kérünk titeket, hogy álljatok közelebb egyházközségekhez, hogy együtt képesek legyetek támogatni egymást!

Népünk korábban is találkozott a szegénységgel és az éhínséggel, de kibírta, és győzedelmeskedett, mivel rendelkezett eszményekkel és értékekkel.

Isten megadta nekünk az erőt és a szeretet szellemiségét.

E szellemmel eltelve, hibáinkat tudatosítva, egységesüljünk nagy családuknak, egyházunk mellett az élet értelmé és a szeretet keresésében, akkor túl fogunk jutni e nehéz megpróbáltatásokon.

Szerkesztett és rövidített változat.

Öszintén a bajokról, gyógyításról és életmentésről

Napjainkban az orvosi rendelésen megjelenők egyre nagyobb részének vannak lelki problémái. Sokan nem szívesen beszélnek erről, inkább testi panaszaik mögé bújnak.

Így szervi panaszaikkal igyekeznek sajnálatot keltani társaikban, s ezáltal kerülni a középontba. Mások a mindennapi életükben átélt kudarcaikat próbálják betegségtudattal kompenzálni.

A rossz gazdasági helyzet és a munkanélküliség miatt egyre többen képtelenek törleszteni a felvett hiteleiket. Természetesen minden odavész. Korunk jellemzőjévé vált, hogy egyre több gyermeket érint az éhezés és az alultápláltság. Mégis azt tapasztalhatjuk, hogy például az iskolában egyre gyűlnek a tanulók otthagyt személyes tárgyai. Ezek sokszor vadonatújak vagy alig használtak. Ilyen gazdagok volnánk? A statisztikák nem ezt mutatják: százezrek élnek a létminimum szintjén.

A gazdasági nehézségek mellett elképesztő méreteket ölt a társadalom morális értelemben vett hanyatlása!

Mi a helyzet Isten népével? Megbecsülik mindazt, amelyet Istentől kaptak? Kitarának az Úr mellett a nehéz időkben, vagy ellenkezőleg? „*Ha a jót elfogadtuk Istentől, a rosszat is el kell fogadnunk.*” (Jób 2,10) A mai kor embere sokszor a legkisebb áldozatokra sem képes. Elfelejt, hogy mindent Istentől kapott, és egyszer mindennel el kell számolnia.

Megfigyelhetjük, hogy a sikeres és nagy jólétben élő embereknel is nagy számban fordulnak elő súlyos lelki zavarok. Az anyagi biztonság – bár fontos szerepe van – úgy tűnik, önmagában nem jelent védelmet. A pénznel sokkal fontosabb, hogy legyen megfelelő életcélunk. Napjainkban hihetetlen mértékben megnőtt – leginkább a fiatalok között – a kallódók, a jövőkép nélkül élők száma. Az ő körükben különösen elterjedt az alkoholizmus és a kábítószer élvezete.

Hétköznapijaink nehézségei és csalódásai a hitben élőket is próbára teszik. Nap mint nap meg kell erősítenünk lelkünket, máskülönben nagyon könnyen megjelenik a kiégés és a depresszió. Ha pedig már bekövetkezett a baj, előbb vagy utóbb a test betegségeit sem kerülhetjük el: magas vérnyomás, cukorbetegség, szívinfarktus, rák stb.

Lelki problémáink kezelése nélkül testünk gyógyulása sem várható. A klaszikus orvosi terápia ma is a gyógyszeres és pszichoterápiás lehetőségeket kínálja. Ennek tudatában mégis kijelenthetem, hogy Isten Igéje nagy segítség a pszichés zavarokkal élő ember számára. Aki Jézust követi, lelki békét és nyugalmat találhat. Ezáltal nem kevesebbet, mint saját életét mentheti meg!

„*Aki meg akarja menteni az életét, az elveszti, aki pedig elveszti az életét énért és az evangéliumért, megmenti azt. Mit használ ugyanis az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall?*” (Mk 8,35–36)

• DR. KOCH BÉLA

Fejfájások, különféle zsibbadások, alvászavarok, haspuffadás, székrekedés és az úgynevezett „rossz közérzet” háttérben kimutatható szervi elváltozást sok esetben nem találunk. **A lelki egyensúly megbomlása változatos testi tüneteket idézhet elő.**

Sokan vannak, akik úgy érzik, hogy a családon belül vagy közvetlen környezetükben nem kapnak elég figyelmet és törődést,

„Mi pedig láttuk, és bizonysgot teszünk róla.” (1Jn 1,2)

Kis falunkban buzgón igyekeztem az Urat szolgálni. Akkortájt tilos volt a templomi istentiszteleten kívül más alkalmakat rendezni. Mi pedig, minő szörnyűség, a hegyoldalban szalonnát süttünk az ifjúsággal. **Zengett az ének – s jött a dorgálás a felsőbbstől.** Noha ezután messzebb süttünk a

testvérem előadása is, ahogy a csillagsgatot a hit fényében szemlélte. Néhány nap múlva a falu hangosbemondója megszólalt: „Figyelem, figyelem. Holnap csillagvizsgálás lesz az iskola udvarán. Mindenkit szívesen várunk.” És másnap este egy látcső irányult az ég felé az udvarról. Hát igen, ez jobb módszer, mint a tiltás.

„Akárhányszor meglátott a püspök, csak ez jutott az eszébe: »Aztán többet ne süssetek szalonnát!«”

Már vagy még?

szalonnát, de akárhányszor meglátott a püspök, csak ez jutott az eszébe: „Aztán többet ne süssetek szalonnát!”

Mást is tettünk a „sötét Nógrádban”. Hívó unokabátyám csillagász volt, és időnként néhány napot a piszkéstartői obszervatóriumban töltött. Hazafelé a Mátrából bejött hozzánk, nálam tanult harmóniumozni. Én pedig arra kértem meg, hadd látogassunk el egy csoporttal a csillagvizsgálóba.

El is ment oda a fiatal házaspár köré néhány autóval, nagyon nagy élémény volt, amit láttunk, de unoka-

Versenyre kelnek az egyházzal. Csak hát az egyházi ötlet megvalósulása után az övük mindig csak a második lépés volt.

Majd bibliai vetélkedőt rendeztünk. Néhány hét múlva megszólalt a hangosbemondó: „Figyelem, figyelem! Holnap vetélkedő lesz az iskolában.”

A következő nyáron éppen a lelkesi hivatalban fordítottam egy könyvet, amikor csöngettek. Kimentem az ajtóba, és egy nagy csapat középiskolást láttam, a tanárukkal az élen, aki nagy tisztelettel köszönt, és előadta a következő kérést: „Néprajzi tábort tartunk a faluban (ilyen eddig nem volt, csak néhány ifjúsági tábor a mi részünkről), ennek a keretében jöttünk. **Szeretnénk néhány dolgot kérdezni, amikor a tisztelendő úrráér!** Egy olyan faluba jöttünk, ahol még van vallás.” „Ó, akkor sajnós

rossz helyen járnak.” „Miért?” „Mert itt nem »még« van vallás, hanem »már«.” „Hogyhog?” „Mert itt már alig jártak néhányan a templomba, szinte elfogytak a hívők, de Isten adott egy lelki ébredést, és sokan indultak el a hit útján saját döntésük alapján. **Az elhaló vallásosság helyére az éledő, élő hit lépett.**”

Azért megbeszéltünk egy találkozást a következő napra. A sok fiatal zsúfolásig megtöltötte a lelkesi hivatalt. Mindehütt ültek és álltak. Záporoztak a kérdések: „Hogy is van a dolog azzal a »még« és »már«-ral? Hogy lehet, hogy ma egy fiatal lelkesi pályára megy, hisz' a vallás már régies, kihalt dolog? Mi csak a katolikust ismerjük; mi az evangélikus hit lényege? Tényleg nem elavult könyv a Biblia? Hogyan élnek itt az evangélikus fiatalok?” És ehhez hasonló kérdéseket tettek föl, mert az előző napon megsejtették, hogy itt valami másról is szó van, mint a népi hagyományok, a falu régmúltja, a régi használati edények stb. Sok okos magyar fiatal szembesült az élet nagy kérdéseivel, és ki tudja, talán meg is nyílt a maradandó dolgok előtt.

Amikor elmentek, boldogan énekelgettem: „Elmúlt a régi, kezdetem az újat. Adj erőt nékem, hogy bátran induljak, úton mindig teutánad. Véled új élet haj-

nala támad.” Rád a „már” vagy a „még” a jellemző?

• SzB

„Figyelem, figyelem! Holnap csillagvizsgálás lesz az iskola udvarán. Mindenkit szívesen várunk.”

Kinczler Irén sokszínű, szolgálatban gazdag életre tekinthet vissza. Nem emberi tervek mentén alakult az élete, Isten vezette változatos, sokszor nehéz utakon. Betöltötte 82. életévét, mégis lelki és szellemi frissességben éli mindennapjait. Élete arra is példa, hogy az időskornak lehet perspektívája.

Keskeny úton, kanyargós ösvényen

Honnan indult az élete?

Kárpátaljai vagyok. Ebben a közegeben kisebbségi sorsot éltem át mint evangélikus és mint magyar. Kárpátalján tapasztaltam a magyarság mély, valóságos voltát. Nem magyarkodást. Mi nem beszéltünk erről, de mélyen éreztük. Amikor jött a háború, akkor sem akartunk onnan eljönni. Az utolsó menekülő vonat és autó is elment már, amikor egy éjszaka fölvert bennünket édesapám egy diákja, hogy meneküljünk, mert a feketelistán olvasta a nevét. Ez 1944 ősztörtént. Szencen, ami akkor még magyar terület volt, töltöttünk egy évet. Maradhattunk volna, de nem akartunk szlovákok lenni, így végül Kőbányán telepedtünk le, ahol édesapám állást kapott a gimnáziumban. 16 éves voltam ekkor, két évvel később a

Szent László Gimnáziumban érettségiztem, és azóta is a kőbányai gyülekezethez tartozom.

Hogyan alakult a pályája?

Teológiára készültem. Hálát adok a szüleimnek, hogy engedtek ilyen képtelenséget, 1948-ban teológiára menni, amikor sötét felhők gyülekeztek. Szeretettel gondolok a szüleimre és a tanárimra, akiknek nemcsak a tanításból, de a hitéből is máig élek.

1953-ban végeztem, visszamentem Kőbányára, és boldog voltam, hogy szabad szolgálnom. Készítettem flanelográfot, csináltam bábszínházat, kis színdarabokat írtam, amiket előadtunk. Később a Farsorba kerültem, ahol ugyanezt folytattam. Azután úgy alakult az életem, hogy világi állásba kerültem a Vasutas Biztosító

Egyesülethez. Ott 1973-ig nagyon szép 12 évet töltöttem, majd a Kőbányai Zeneiskolában iskolatitkárként helyezkedtem el, onnan mentem nyugdíjba. Akkor Fabiny Tibor professzor kérésére az Evangélikus Múzeumba mentem dolgozni, ott kezdtem egyháztörténettel foglalkozni. Ekkor írtam tanító szándékkal többek között a *Kassai diák* című, Bornemisza Péter életéről szóló füzetet.

Korábban mondta, hogy 60 éves kora körül került nyugvópontra az élete. Ez mit jelent?

Nem akartam lelkész lenni, a férfiakat akkoriban bárhová helyezhették, ha én ezt nem vállalom, akkor milyen alapon avassanak lelkésszé?

Már nyugdíjas voltam, amikor a nők helyzetét felmérték az egyházban. Ak-

kor, 1988-ban, 60 éves koromban avattak fel a kőbányai templomban. Ezután még jó 10 évet szolgáltam lelkészként Fabiny Tamás, Smidéliusz András és Benkóczy Péter mellett. Nem a lutherkabát jelentette a megnyugvást, hanem hogy azt éreztem, kiadtam magamból, amit adni akartam. Örülök, hogy ilyen változatos, nem tervezett életutat jártam be, és végül befogadott az egyház.

Volt-e olyan kérdés, ami különösen foglalkoztatta?

Amit én mindig kutattam, hogy mi a mi igazságunk. Ahogy régen, úgy ma is az ember próbál a világ ura lenni. Ezeknek a politikai, filozófiai, vagy biológiai és bármilyen másféle próbálkozásoknak az eredménye mindig az, hogy újra ott vagyunk a nullapontonál. Pál írja a Filippi levélben, hogy Jézus Krisztus megalázta magát, és engedelmes volt haláláig, mégpedig a kereszthaláláig, s utána Isten megdicsőítette Őt, hogy minden térd meghajoljon és vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére (Fil 2,8–11). Isten hagy bennünket, hogy rájöjünk, gyermekek vagyunk, és az Ő jelenlétében nincs semmi más, csak a gyermekség. A nullapontig jutunk, ami nem más, mint Krisztus keresztye. Ő eljött közénk és megmutatta, mi az igaz emberség, és nélküle nem vagyunk emberek. Megmutatta, hogy elveszettek vagyunk, mert erre vagyunk képesek, amit a világ Vele tett.

Nemrég belecsöppent a kistarcsai Evangélikus Papnék Johannita Szerezetothonának kialakult közösségébe.

Igen, érdekes, hogy gyülekezeti lelkész sohasem akartam lenni, most mégis van egy gyülekezetem. Amikor nem tud jönni lelkész, délelőttönként megtartom az áhítatot, délután, a csendes pihenő után végiglátogatom a szobákat. Szerekek csak ülni és hallgatni a lakótársakat.

Az időskornak is megvannak a maga problémái, nemcsak a testi nyomorúságok, hanem a lelki kérdések is.

Némelyekben van is vád, hogy a család könnyen elintézte a sorsukat. Ma már olyan ez a közösség, hogy aki hétvégére hazalátogat, örömmel jön vissza. Már két otthona van. Áhítatok végén még sokszor együtt maradnak, ez mindenkinek jó, hogy van egy fórum, ahol bárki megszólalhat.

Az Istendicséretől hogyan gondolkodik?

A dicséret nem tartozik a fizikai boldogsághoz, ez más dimenzió, ami független az élethelyzettől, a nyomorúságtól is. Az egyháztörténetből nekem Gerhard Pál élete példa. Ő az egyik legtöbbet szenvedett evangélikus

lelkész. Élete végén azt vallotta, hogy most már semmi másra nincs ereje, mint imádkozni és az Istent dicsőíteni. Tehát ez valami éssen túli dolog. Mi sokszor nem hisszük el, hogy van egy transzcendens vetülete is az életünknek. Ebbe a Szentlélek működése is beletartozik, amely által a felhőkön is át tudunk látni, a nyomorúságban is észre tudjuk venni Isten szeretetét. Ez a lélek megtisztulásához tud vezetni, ha Istent dicsőíteni, énekelni tudunk. Néha, mint az égen átcikázó villám fényénél, megláthatunk valamit Istenből, aki felé a világ tart. Mégis Ő az Úr, a mindenség ura. Ezért lehet és kell Őt dicsőíteni, még akkor is, ha szenvedünk.

Olyan világban élünk, amelyben a siker, az egészség, az anyagi jólét a cél. Sokan vallják, hogy az Isten áldását ez mutatja meg, ezek hiánya

az Istennel való kapcsolat hiányára utal.

Úgy látom, nem lesznek jobbak az emberek, ha mindenük megvan, sőt a jóléti államokban sokkal több az öngyilkos. Szegényebbek lettünk azáltal, hogy a

... 1953-ban végeztem, visszamentem Kőbányára, és boldog voltam, hogy szabad szolgálnom. ...

régi küzdő életformát elhagytuk. A küzdelemben élő emberek jobban tudnak imádkozni, mélyebbek az érzéseik. Átmentünk ebbe a felületes érdekvilágba, amit a boldogtalanság leng körül. A mélység dimenziója hiányzik, ezt veszítettük el. A mélységhez hozzátartozik a szenvedés, ami nemcsak fizikai szenvedést jelent. A világ tulajdonképpen szenvedés alá vettetett. Ez a szemlélet, hogy valahogy enyhítsük ezt a szenvedést, ma elveszett. Az éhség itt van, a várakozás itt van. Soha ilyen nagy várakozás a segítségre nem volt, mint ma. Az egyház új perspektíva előtt áll, el kell indulnia egy új misszió útján. A gyülekezetekben nagyon fontos az emberekkel törődni. Nem oktatni kell őket, hanem melléjük ülni.

• GYŐRI GÁBOR DÁVID

Az interjú a 2010 szeptemberében készült rádiós beszélgetés szerkesztett változata.

élő víz hogyan tovább, egyház?

Az ifjúságra figyelve

„Minek, hiszen körülöttük forog a világ. Vannak gyerekekről és ifjúságról szóló törvények, diákönkormányzatok, fiatalokat védő szervezetek. Az egyházban is külön részleg foglalkozik velük. A bulikat és a fesztiválok nagy részét is nekik szervezik a gyülekezetekben és az Országos Egyházban. Ez mind nem elég? Mikor foglalkoznak ennyit a középkorúakkal vagy az elváltakkal? Az egyház jövőjével foglalkozó cikksorozat is biztos divatból veszi elő ezt a témát.”

Kedves Olvasó! Nem csodálkozom, ha ilyen és ehhez hasonló gondolataid vannak a cím láttán. Mégis úgy gondolom, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház az ifjúsággal kapcsolatban csak a felszínen mozog, nem ás a

mélyre. Közös gondolkodásra hívlak, kedves Testvérem, hogy mire elegendő és mire nem az egyház ifjúsági munkája.

Van ifi vagy nincs ifi?

Esperesi vizitációkon ma már kérdőívet kell kitölteni. Ebben a gyülekezeti alkalmaikra is rákérdeznek, így arra is, hogy vannak-e ifjúsági órák. Nagyon helyesen teszik, főleg, ha a rendszerességet és a létszámot is megkérdezik. Halottam már olyat is, hogy az egyházmegyei delegáció arra is kíváncsi volt, hogy milyen bibliai sorozat megy éppen az ifiben. Örültem neki. Kérdés az, hogy ettől mennyire lesz informált az egyházvezetés az egyház „személyi jövőjével”, vagyis az ifjúsággal kapcsolatban. Attól tartok, hogy semennyire. Ha tartanak hittanórákat, konfirmandus oktatást, akkor már inkább képben lehetnek, de azt gondolom, hogy leginkább saját gyerekeik, unokáik baráti, iskolai köréből kaphatnak képet arról, mit is tesz, hogyan gondolkodik az ifjúság, milyen hatások érik ma Magyarországon őket.

„Na, milyen volt?” Az amúgy is könnyen lelombozódó leány közölte, hogy egyedül volt.

Megfogni a fiatalokat, de hogyan?

Nem kertelek, nem árnyalom a gondolataimat. Szerintem két alapvető módszer van, melyre sok-sok technika épül: az egyiket *csalogatónak*, a másikat *hívogatónak* nevezem.

A *csalogató* módszer vonzó, divatos dolgokkal, pl. világi zenével, neves (sokszor nem keresztyén) személyiségekkel, erkölcsi, etikai engedékenységgel próbálja a fiatalokat megfogni. Ilyenekről hallhattunk, láthattunk példákat a kétévenkénti Széllőrsza országos ifjúsági találkozók, nyári táborokban, egyes kiadványokban, ilyen volt annak idején a rövid életű *Cipő* magazin is. Isten Jézus Krisztus által véghezvitt embermentő munkája, mely a világtörténelem legfontosabb eseménye volt, ami minden ember életére vonatkozik, elrejtetten vagy „oldalvízen” van jelen, nem pedig a „főszínpadon”. A csalogató módszerre az jellemző, hogy arra az eseményre, programra, lapszáma stb. fókuszál. Ha van is egy-egy rendezvénynek utótalálkozója, rendszeres utógondozás nincs. A *hívogató* módszer nem látványos, tömegeket nem tud felmutatni, de ugyanakkor kitartó, előre tisztázza a játékszabályokat, a határokat és a célokat. Abból indul ki, hogy annyi mindennel tömi a fiatalság fejét a „világ” – a baráti kör, az internet, a modern könnyűzene, a tévé, a rádió, az újságok stb. –, az Isten igéje, „direkt” hívó szava, „Jöjj, és kövess engem” (Mt 19,21) azonban alig ér el az ifjúsághoz. Ezért ez a módszer – bár ósdinak, nem korszerűnek mondott – vállalja az evangélium mindenek előtt való hirdetését.

Az ifit három évig úgy hívták, hogy Gyöngyvér

Istennél semmi sem lehetetlen, és neki nem kell besegíteni az ifjúsági munkában sem. Erre gyülekezetünkől hozok példát.

élő víz hogyan tovább, egyház?

Lelkészünk nem késlekedett. Az első időktől kezdve hirdette, hogy ifi órára várja a fiatalokat. Senki sem várt azonnali tömeges jelentkezést. Arra gondoltunk, hogy ha a kis hittanosoknál gyorsan ment minden, akkor a kamaszoknál érthetően lassabban jut el az agyig és onnan a szívig a hívogatás, de azért eljut. Harmadik lányom, Gyöngyvér elkezdett ifire járni, péntek délutánoként. Amikor az első alkalomról hazajött, feleségemmel együtt nagy kíváncsian azt kérdeztük, „Na, milyen volt?” Az amúgy is könnyen lelobozódó leány közölte, hogy egyedül volt. „Hogyhogy?” – kérdeztük. „Nem tudom, de rajtam kívül senki nem jött a fiatalok közül” – válaszolta. Semmi baj, minden kezdet nehéz, majd fognak jönni – gondoltuk, mondtuk.

De *három évig* senki nem jött, senki nem ment! Másik két lányunk sem, mert az egyik Budafokra, korábbi gyülekezetünkbe járt ifibe, a másik Óbudára. Közben pedig harmadik lányunkban nőtt dac: „Akkor is megyek Budaörsre ifire, ha más nem jön.” És ment. A lelkész pedig megtartotta neki. Nekem azóta is a hűség jut erről eszembe. Miért nem adta föl a lelkész? Miért nem ment át működő, élő ifibe Gyöngyvér?

És egyszer csak elkezdtek járni a fiatalok. Négyen, öten, tízen, húszan. A mai napig nem tudom, hogy addig *miért nem?* Attól kezdve *miért igen?* Miért nem *egy évvel előbb vagy később?* Ezek a csendes titkok sorába tartoznak. Egyet viszont tudok: Isten rendezte, engedte így! Ma, amikor gyülekezetünkben van nagyifi, kisifi, Ifivezetők Házi Csoportja, Fiatal Felnőttek Köre, nagy alázatra int az Isten: „Gondolj arra, honnan indultatok el!”

Tévhitek

Tévhit az egyházban – mert a világból „koppintották” –, hogy a fiataloknak nagy, csaknem korlátlan szabadságot kell adni. Ha éppen fiúk és lányok egy sátorban

alszanak evangélikus táborban, vagy alko-holt fogyasztanak 18 év alattiak, esetleg dohányoznak, afelett szemet kell hunyni. Ilyen a világ, nem riaszthatjuk el őket. Hosszú évek alatt, amióta fiatalokkal is foglalkozom a gyülekezetben, két dolog egyértelművé vált: a mai gyerekek és fiatalok nem ismerik a fegyelmet, a korlátokat és az engedelmisséget, sem otthon, sem nagyobb közösségben – tisztelet a kevés kivételnek –, ugyanakkor tudat alatt nagyon vágnak erre, és szükségük van rá. Ha jó előre meghatározzuk a kereteket, tisztázzuk a szabályokat, akkor néhány gyenge próbálkozást leszámítva nem fessegetik a határokat. Persze voltak nekünk is kezdeti problémáink gyülekezeti táborainkban, de fokozatosan elmúltak.

Tévhit az is, hogy az Isten igéje és a róla szóló tanítás egyes fiatalok számára riasztó lehet. Nem csak kegyes családok gyermekei, hanem teljesen egyháziatlan és vallástalan környezetből jött fiatalok is örülnek az evangéliumnak. Főleg, ha azt nem „kánaáni nyelven” mondjuk, hanem az övékén. Nem hiányoznak nekik azok a programok, melyekkel a „világi” táborok és rendezvények vannak tele. Különböző nem jönnek. Főleg nem másodszor, harmadszor, negyedszer.

Nem tévhit, hanem téves gyakorlat az, ami a kampányszerű megmozdulásokat részesíti előnyben. Csak folyamatos és több munkatársas ifjúsági munka lehet hosszú távon eredményes a gyülekezetekben, az egyházban.

A folyamatosság ne szakadjon meg!

Nemcsak egyházon, gyülekezeten kívüli fiatalok kallódhatnak el. Azok is, akik kisgyermekkoruk óta jártak alkalmakra: gyermekmegőrzőbe, vasárnapi iskolába, hit-tanra, konfirmációs oktatásra. Lelkészek tudják, mit jelent, ha a fiatal kikonfirmál, tudnak az elveszett nemzedékről, akik 13–15 éves koruk után eltűnnek a közösségből. Saját gyülekezetünkben nem

kis küzdelemben telt a felismerés utáni változtatás, illetve erről a vezetőség meggyőzése: 12 éves korban, szinte a kamaszkor előtt kezdeni a kétéves konfirmációt, amikor vasárnapi iskolába már nem szívesen járnak a gyerekek, és a kétéves konfirmációs oktatás kezdetével egy időben a kisifibe terelni őket. Legyen elvárás, hogy aki konfirmációra jár, ifibe is járjon. Emiatt a kisifi életkorát levittük 12–15 éves korra. Közben a nagyifisek is szolgálnak a fiatalabbak között. Ennek kettős „haszna” van: egyrészt a nagyok beletanulnak a gyülekezeti szolgálatba, másrészt a kisebbek jobban felnéznek az idősebb fiatalokra, mint a felnőttekre.

Évente 3–5 közös tábort szervezünk a fiatalabb és idősebb ifjúságnak – nagy részüket lelkész nélkül, hiszen neki egyéb szolgálatai vannak –, melyek a hetenkénti alkalmak megerősítői. Rendkívül nagy a közösséggé kovácsoló erejük ezeknek a közös bő hétvégéknek.

Megismerni a fiatalok környezetét

A gömöri (Szlovákia) fiatalok között végzett rendszeres szolgálatok jó részét évek óta budaörsi huszonéves, nem lelkész fiatalok végzik. Közülük kezdte el az egyik meglátogatni az ottani cigány fiatalok családjait. Megrázó tapasztalata volt, hogy őelőtte soha senki nem ment be hozzájuk. Pedig a gyerekek már három éve járnak az ottani ifibe és táborokba. Bizalomépítő és bizonyoságtevő látogatások voltak ezek. A fiúk legközelebb már megmutatták, hol súlyozóznak, belehallgathattak, hogy milyen zene érdekli a lányokat, elkezdtek beszélni a haverjaikról; mindezt azért, mert érdeklődést mutatott életük iránt. Azért, hogy ma is beteljesedjen az írás: „zsidónak zsidóvá, görögnek görögé lenni” (1Kor 9,19–22).

Imádkozzunk egyházunk és gyülekezetünk szolgálatáért az ifjúság felé! Adjon Isten ebben is a Biblia alapján megújulást!

● GARÁDI PÉTER

Egyik vasárnap egy evangélikus istentiszteleten (szándékosan nem írom, hogy hol, mert a probléma nem a gyülekezet sajátja, még a felekezeten is túlmutat) a 354-es ének zárta az alkalmat. (Rád bízom sorsomat, dallam: Hirdetek tinéktek – 159).

talán egy kicsit felpörgettebb, mint a korábbiak. Hogy ezeket jól összekeverve hogyan jön ki a 43-as tempó, nem értem. Ellenkezik Bachhal, minden valószínűség szerint a dallam eredeti tempójával, de még a kulturális elvárással is.

szon és fényes, makulátlan ezüst étkezéslettel, egy benne úszó légy már elég ahhoz, hogy sokak igyekezete eredmény nélkül maradjon.

disznokesyongyok@invitel.hu

• KIS FERENC BALÁZS

*<http://www.cartage.org.lb/en/themes/arts/music/performance/bach/bachnotation.htm>

Gyászinduló és örömhír

39 másodpercig tartott, míg egy versszak 7 ütemének a végére értünk. Az ütemek 4/4-esek, így egy kis számítás kiadja, hogy 43-as percenkénti taktusszámmal vándoroltunk végig az éneken.

Én nem tudom, hogy a mai világ kórosan felpörgetett-e, vagy ebben nincs semmi kóros, csak felpörgetett és kész.

Bachot nemcsak evangélikus körökben szokás tekintélyként elfogadni, ha zenéről van szó, így az egyszerűség kedvéért én is ezt javaslom. Kutatók szerint* *a tempo ordinario*, azaz normális tempó más-más zeneszerzőnél 60 és 85 közötti percenkénti taktusszámot jelent, Bach esetén inkább a felső határhoz közeli.

Nézzük a receptet!

Van egy (nem csak) evangélikus büszkeség: Bach.

Van egy dallam: „Hirdetek tinéktek”, amely legalább a normális tempót igényli.

Van egy aktuális kultúránk, amely

Ha örömhírt hirdetünk, akkor a forma legalább annyira fontos, mint a tartalom.

A misszió háttérében egy gyülekezet kell, hogy álljon, hogy az új megtérő lelki otthonra találjon.

Mitől érzi magát otthon az ember valahol? A zene a sok szempont közül csupán az egyik, és a zenei tempó magának a zenének is csak az egyik összetevője.

De bármilyen gonddal is készítsék el az újházi tyúkhúslevest, legyen aranylő

Kutatók szerint *a tempo ordinario*, azaz normális tempó más-más zeneszerzőnél 60 és 85 közötti percenkénti taktusszámot jelent...

sárga, jusson bele csigatészta, zöltség és hús is bőven, találják méltó porcelánban, vakítóan fehér abro-

Irányelvek az evangelizáló és missziói munka időszerű súlypontjaihoz 2011–2013.

Egyházunk Evangelizációs és Missziói Bizottsága 2010. október 13-án az Országos Irodában tartotta őszi értekezletét.

A szokásos rend szerint értékelték az év fontosabb missziós eseményeit: a tavaszi missziói konzultációt, az egyházkerületek missziói napját, a nyári piliscsabai konferenciát, az országos evangelizációt és a Szélrózsa találkozót.

Dr. Koch Béla házi orvos előadást a 2010. évi országos evangelizáción a Deák Téri Evangélikus Gimnázium tornatermében

A bizottság egyhangúan támogatja az országos presbitérium felé továbbított javaslatot, hogy a jövő évtől erősítsék meg a cigánymissziós referensi munkatárs státuszát.

Törvényeink szerint háromévenként missziói irányelveket kell megfogalmaznia a bizottságnak. Az alábbiakban az újabb célokat ismertetjük.

Folytatva az előző három év programját, újabb (szem)pontokkal egészítjük ki az eddigieket.

1. A *lelkészek, lelkészcsaládok lelkigondozása*, együttműködve más szervezetekkel, intézményekkel is, mint például a „Válóháló”, a szárazdi misszió, református házassággondozó stb.

Bevált gyülekezetépítési modellek ismeretése a lelkészekkel, gyülekezetvezetőkkel; *lelkészkonferencia szervezése az evangelizációról*.

2. Gyülekezeti *missziói körök*, imaközösségek, munkacsoportok szervezése, azok segítése. **Legyenek a gyülekezetekben a misszió ügyéért rendszeresen imádkozó csapatok.** Álmódjanak, tervezzenek, gondoskodjanak az anyagi háttér megteremtéséről (költségvetésben szerepeljen ilyen tétel), szervezzék a családlátogatásokat, tart-

sanak missziói programokat, alakítsák át az egész egyházközséget befogadó, vonzó „családdá”, terjesszék ki a missziói felelősséget az egész gyülekezetre!

Tanulják és gyakorolják az evangelizáció és misszió különböző és új formáit is!

Együttműködés a munkatársképző szervezetekkel.

3. A *presbitériumi munka megerősítése* a képzésen túl szövetség megalakításával, önálló újsággal, konferenciákkal.

4. *Gyülekezetépítési kézikönyv* kiadása. Az eddig elkészült tervezetben 30 fejezet, számtalan alpont szerepel. Lényegretörő, gyakorlati, a Lélek ihletésében megszülető könyvre gondolunk.

5. Szükséges a *diakónia missziói tartalmát és*

célját felismerni, a szeretet akciócsoportjait megszervezni, működtetni.

6. Ébreszteni kell a *felelősséget gyülekezeinkben minden bajban lévő „kicsiny” iránt*, mint például a cigányok, vakok, szegények, árvák, elesett öregek! Programokat, modelleket kell ismertté tenni.

7. A *média* (televízió, rádió, internet, újság) egyre erőteljesebb, kiterjedtebb, hatékonyabb használata.

8. **A gyülekezetek felelősségének ébresztése a határon túli testvérek iránt**, gyakorlati tanácsadás, koordinálás a Magyar Evangélikus Konferenciát (MaEK) is bevonva.

Imádkozzunk és tegyünk megbízatásunk hűségese betöltéséért! ● Szj

Fotó: Győri Gábor Dávid

Sok ember elismeri, hogy szükség van megtérésre, de még halogatja azt. Pedig nincs ennél sürgősebb dolog. Gondolkozz el a következő mondatokon, amelyek közül mindegyik külön-külön sürgőssé teszi számodra a megtérést.

Miért sürgős a megtérés?

Miért nem tanácsos öregkorra hagyni a megtérést?

1. Nem biztos, hogy megéred az öregkort. A temetők fejfáin nagyon sok fiatalon meghalt nevét olvashatod. Mi van most ezek közül azokkal, akik öreg korukra halasztották a megtérést?

2. Ha mégis megéred az öregkort, nagyon valószínű, hogy meg fogsz térni.

Az öreg fa nehezen

hajlik, sőt inkább törik. Ha pedig már fiatal korodban hívott az Úr, s Te ezt a hívást utasítottad el halasztgatással, akkor sajnos, nagyon félsz, hogy öreg korodban már nem fog szólítani.

3. Ha mégis megéred az öregkort, annyira megszokod az istennélküliséget,

szet, cementet a vízzel való elkeverés után hamarosan formába kell önteni, mert ha már megkötött, ha már lejárt a kötési idő, nem alkalmas semmire. Figyeld csak meg az öregeknél, hogy amire ifjú korukban csak hajlamosak voltak, abban a bűnben (pl. anyagiasság) öregkorukban mennyire megkeményednek!

állapotát, hogy akkor már nem is gondolsz megtérésre. Valami modern bolondságnak fogod tartani s majd elutasítod azzal: „Valamikor ez nem volt!”.

4. Ha mégis megéred az öregséget, a hosszú élet alatt annyira megkeményedsz bűneidben, hogy már nem tudsz tőlük szabadulni. A gipsz-

5. Ha mégis megéred az öregkort, annyi nehézség jár azzal együtt, hogy a Sátán bőven talál kibúvót számodra. Pl. sok öreg „nem tehet róla”, de mindjárt elalszik az igehallgatáskor, a másik nem látja a templomban az énekeskönyv betűit, vagy otthon a Bibliáét, a harmadik sajnálkozva mondja, hogy nem hall jól, miért röstellkedjen emiatt a templomban; a negyedik azon szegyenkezik, hogy öregkori betegsége miatt csak nem zavarhatja az igehallgatást gyakori kijárásával; az ötödiken a Sátán nagy örömeire beteljesedik 1Kir 15,23 igéje: „öregségében megbetegedett a lába”, s bizony-bizony elmenne, de hát ilyen fájós lábakkal?!

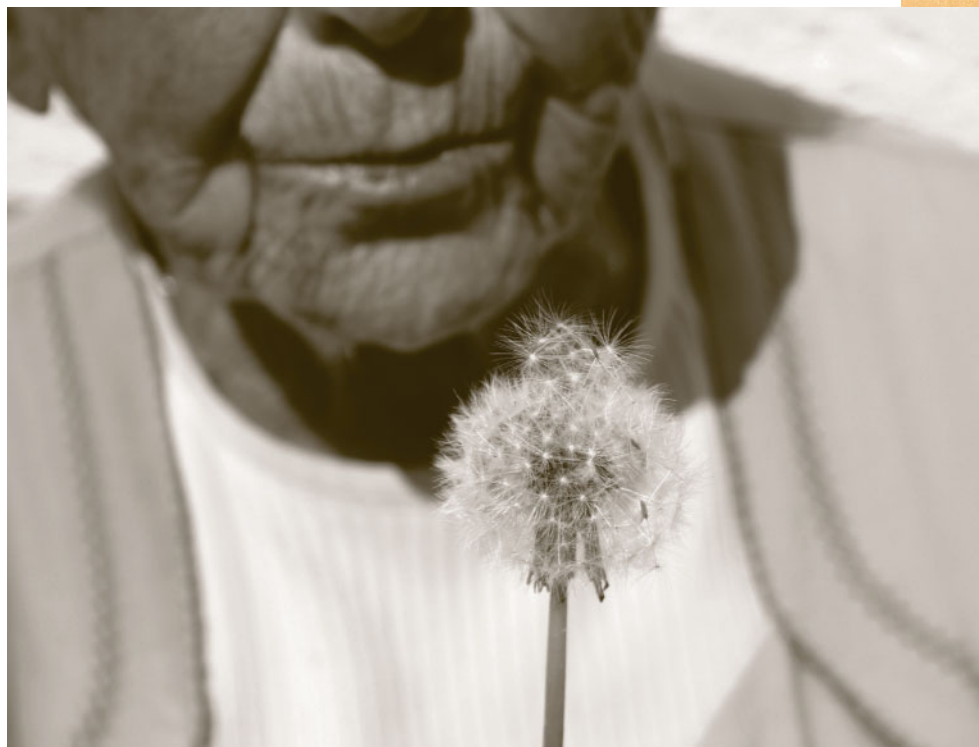
6. Az eddigiekből következik, hogy **egyre nehezebb a halasztgatott megtérés**. Ma könnyebb megtérned, mint holnap, holnapután pedig még nehezebb. Már a régi magyarok így énekeltek: „De azt bizony megsíratod, ha továbbra halasztgatod.” Háborús időkben tapasztalhattad, ha ma még lehetett valamit vásárolni, holnap nehezebb volt, harmadnap talán már lehetetlen.

7. A fentiekben benne van az, hogy lejárhat a kegyelmi idő! Ha Téged az Úr ma akar megtéríteni, s Te nem engedsz Neki, lehet, hogy még sok hónapot, évet, vagy évtizedet élhetsz, de az Úr Neked már nem adja a megtérés ígését a Szentlélek által, s Te benne maradsz a

legsúlyosabb bűnben: a Szentlélek el-
leni halálos bűnben. Gondold meg: **nem
akkor hív az Úr, amikor Te akarsz
majd megtérni, hanem akkor térj
meg, amikor Ő hív!** Tapasztalat szerint
a legritkább eset, sőt talán nincs is olyan,
hogy valaki öregségére megtérhessen,
aki fiatal korában visszautasította az Úr
nyilvánvaló hívását.

8. És tegyük fel, hogy mégis sikerülne
megtérned öregségedre, abból is szár-
maznék legalább három hátrányod. Az
egyik, hogy az elmúlt éveidet már nem
adhatod az Úrnak! Aki harmincéves
korában tér meg, az már nem adhatja az
Úrnak 20 évét; ha ma térsz meg, a teg-
napkal már nem szolgálhatod az Urat...
Hogyan fogsz elszámolni elherdált éveid-
del!? Ismered ezt az éneket: „Nem
tűnő sóhajt, elhaló szót, Nem szélsodor-
ta levelet, / De szép virágot, dús gyü-
mölcst Hadd adjak, Uram, én Neked! /
Szép ifjúságom izzó hevét, két munkás
tettrekész kezem / És öregkorom halk
derűjét Tenedek adom, Istenem!” (*Éne-
kem az Úr!*, 61. ének) – Nem szégyelled
magad?

9. A másik szomorúságod az lenne, hogy
bizony már nem tudnál olyan elevenen
szolgálni az Úrnak! **Megfigyeltem,
hogy a gyermekébredésben tapasztalható a legboldogabb bizonyos-
tevő szolgálát.** Az ifjúság is elég könnyen
tesz bizonyosságot, de már mégsem
oly elevenen, mint a gyermekek. Fel-
nőtt, javakorabeli ember egészen „jó-
zan”, mérsékelt, nehogy a „jóérzés”
ellen vétsen. Az öreg meg álmosan meg-
elégszik azzal, hogy ő is elnyerte a
kegyelmet, nem is veszik talán oly
komolyan szavait, ereje sincs hozzá, s
nem vezet senkit sem az Úrhoz.
Mennyire fog fájni egyszer szívének az
ige: „Üres kézzel senki se jelenjen meg az Úr
előtt!” (5Móz 16,16)

10. A harmadik hátrányod – sőt
megtéréseidig súlyos bűnöd – az, hogy
megtéretlen életeddel és beszédeddel
mások figyelmét is elterelted az „egy
szükségesről” (Lk 10,42), akik a Te
példád után menve talán örökre el-
vesznek. Megborzadtál-e már azon a
gondolaton, hogy milyen sok életet fog-
nak számonkérni Tőled az ítéletben,
amelyekre nem is gondoltál, s csak ott
fogsz rádöbenni...?

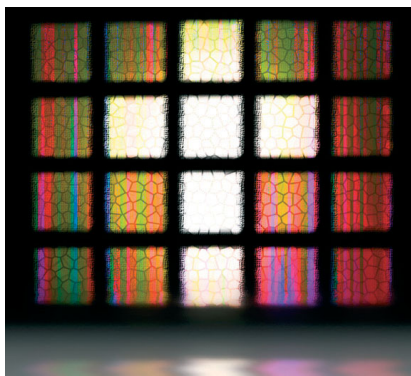
11. Most vess számot magaddal! Ha
nem is érnéd meg az öregkort, vajon
mennyi idővel rendelkezél feltétlen
bizonyossággal? Van még bizonyosan
tíz évod, vagy csak egy, vagy egy hóna-
pod, vagy egy napod? Avagy bizonyos
vagy afelől, hogy lesz időd e kis írást
végigolvasni, és Tiéd-e a következő pil-
lanat? „Egy szempillantás, és meghalnak” –
mondja az Írás (Jób 34,20). S ezért
nemcsak ilyen ige van a Szentírásban:
„MA, ha az ő hangját halljátok, ne keményít-
sétek meg a szíveteket” (Zsid 3,15), hanem
olyan is, amely ezt hangsúlyozza:
„azonnal!”

12. Az első tíz pont arról szólt, hogy
még földi életedben lejáráhat a kegyelmi
idő. A 11. pont arra figyelmeztetett,
hogy bármelyik pillanatban lejáráhat éle-
ted órája is. És végül gondold meg, hogy
bármelyik pillanatban itt lehet a világ-
nak nagyon is esedékes vége, s vissza-
jöhet ítélettételre az Úr Jézus! Isten
órájának mutatója már régen közeledik a
12. óra felé! Ki tudja, hány pillanat van
még hátra, hiszen ha már rég eljött
volna, akkor is hosszú tűréssel késett
volna (vö. 2Pt 3,9)! S „Mert ahogyan a vil-
lámlás keletről támad, és ellátszik nyugatig, úgy
lesz az Emberfiának az eljövetele is.” (Mt
24,27)!

**Az ajtó nyitva, befogadni kész!
Testvér, siess, siess, hogy el ne késs!
Vár ott a hely,
Ó, jöjj, ne vesztegelj!**

Forrás: ÉLŐ VÍZ – az Evangélikus
Evangélizáció lapja, IV. évfolyam 22. szám
(1948. október 24.)

A világegyház hírei

Albánia. Az egykor ateista állam egyházakat ismer el

A művelődési miniszter 2010 novemberében megegyezést írt alá az Albániai Evangéliumi Allianszhoz tartozó 135 egyházzal, amelynek eredményeként törvény előtti elismertséget biztosít a számukra. Ez hatalmas mérföldkő egy olyan ország életében, amely a hidegháború idején bezárattott minden templomot, és a világ első ateista államának kiáltotta ki magát. Keresztyén misszionáriusok 1991 után kezdhették el látogatni az országot.

Forrás: Christianity Today, 2011. február

Olaszország. Kereszt használata az iskolákban

Az iskolákban kihelyezett keresztek nem sértik a nem keresztyén családok jogait – határozott az Európai Emberi Jogi Bíróság. A bíróság szerint nem volt bizonyíték arra, hogy az iskolák falain függő keresztek hatással lettek volna a gyermekekre. A döntés fókuszában csupán az olaszországi általános iskolák álltak, így ez nem kötelez más EU-országokat, hogy engedélyezzék a kereszt használatát az iskolákban, arra azonban lehetőséget biztosít, hogy a tagországok bíróságai a ke-

reszthasználat érdekében jogi érvelésük során felhasználják az Európai Emberi Jogi Bíróság döntését.

Forrás: BBC, 2011. március 18.

Pakisztán. Egy politikus mártírhalála

2011. március 2-án merénylet áldozata lett a pakisztáni kormány egyetlen keresztyén tagja, Shahbaz Bhatti. Shahbaz az egyik legaktívabb támogatója volt a pakisztáni blaszfémia törvény (amelynek célpontjában gyakran keresztyének állnak) reformját kezdeményezőknek. Ő a második politikus áldozat, aki az említett törvényt bírálta, illetve a bebörtönzött keresztyén Asia Bibi szabadon bocsátásáért felemelte szavát. Shahbaz elkötelezett keresztyén volt. Egy négy hónappal ezelőtt készült BBC-interjúban a következőképpen nyilatkozott: „Szeretném elmondani, hogy hiszek Jézus Krisztusban, aki életét adta értünk. Értem, hogy mi a kereszt üzenete. Ezt a keresztet követem.” Meg nem alkuvó támogatója volt a pakisztáni kisebbségeknek, akik gyakori elszenvetői különböző atrocitásoknak.

Forrás: The Voice of the Martyrs, 2011. március 18.

Etiópia. Zavargások

Legalább egy keresztyén vesztette életét Nyugat-Etiópiában abban a vérengzésben, amely annak a híresztelésnek a hatására bontakozott ki, miszerint egy keresztyén kitépett egy lapot a Koránból. Több mint 4000 keresztyén is nehéz helyzetbe került, miután muzulmán szélsőségesek felgyújtottak 59 templomot és

28 otthont Asendabóban, Jimma megyében. Bár Etiópia túlnyomó részt keresztyén nemzet, a muzulmán területeken – mint amilyen Jimma is – a keresztyének folyamatos zaklatást szenvednek el a muszlim lakosság részéről, akik „meg szeretnék védeni a vallásukat a keresztyénektől”. *A Mártírok Hangja Alapítvány* imatámogatást kér azért a két keresztyén munkásért, akik ebben a régióban 5000 keresztyén hitre tért muzulmán között szolgálnak.

Forrás: The Voice of the Martyrs, 2011. március 15.

Malajzia. A Biblia használata továbbra is korlátozott

A Biblia körüli háború továbbra sem csitul Malajziában. 2011 januárjában a Gedeon Társaság részére érkezett 30 000 Bibliát a kikötői hatóságok elkobozták. Kormányhivatalnokok arra hivatkoztak, hogy feszültségforrást jelentettek abban a bírósági ügyben, amely amiatt indult, hogy egy katolikus újság Allah nevét használta. Több keresztyén azonban úgy véli, hogy az elkobzással szerették volna megakadályozni, hogy a Bibliák eljuthassanak a muszlim maláj lakossághoz. A közelgő választásokra való tekintettel a kormányzat végül engedett a nyomásnak, és visszaszolgált minden elkobzott Szentírást, amelyeket azonosító számmal kíván ellátni, illetve a fedelükre rányomtatni a „Csak keresztyének számára” feliratot. Keresztyén vezetők és a Maláj Bibliaszövetség egyaránt visszautasították a kormányzat megszorításait.

Forrás: The Voice of the Martyrs, 2011. március 22.

• VÁLOGATTA: NG ÉS NSÉ

Böjt

Le kellene mondani már; önmérsékletet tanúsítani; visszább fogni magunkat – hátrább azokkal a girhes agarakkal! (Nem vagyunk a világ urai.)

Végre mértékletesnek kellene lenni. Szelídnek, szerénynek. Ne döngjenek oly hangosan azok a mellkasok! (A röntgen kimutatná, mennyire horpadtak...)

Politikusok! – sok a hitvány szó.

Papok! – sok az üres szó. (Kevés az igaz, az is sokszor pusztán pusztába kiáltott.)

Pékek! – tudtok még egyáltalán gabonalisztből kenyeret sütni?

Pénzemberek! – galádul gyűjtörök.

Puhányok! – léha hentergők. (Pfuj!)

Panaszhadzsereg! – hengerlő.

Pórnap – pórázon!

Fényűzésben fuldoklók. (Miért nem sötétségűzésben jeleskedők?)

Fogyasztás rabszolgái.

Életpancserek.

Öngyilkos a verseny. Nő a kábulat. A káprázat szana- és szerteszét szikrázik. Hol a való, mi a való?

A szennyet tatarozzuk mi mindnyájan, ócska kozmetikusok. Mindnyájan szánalmas plasztikai sebészek vagyunk.

Árvaságát ki vallja be, kolduskezeit ki nyújtja ki?

Hol a szív, a szellem, a szép?

A böjt – harc a látszat ellen.

A böjt – a szelídség lágy hangja.

A böjt – a nagy rendeződés.

A böjt – kiúzi a gonoszt.

A böjt – meghívja a Teremtőt.

A böjt – odafordulás a teremtetthez.

A böjt – számon vonul, és szenvtelen az ünnepléssel szemben.

A böjt – a változás útja, a változtatás ösvénye.

A böjt – a keresztig, sőt a keresztre vezet.

Ha van szükség ebben a világban, akkor a böjt az. Ez a tizenkét hónapból álló évet átfogó tizenkét kép is arról győző meg bennünket, hogy világunk böjt után kiált.

• BAKAY PÉTER

A cikk a 2010. március 28-án, böjt első vasárnapján a Sárszentlőrinci Evangélikus Egyház-köztség gyülekezeti termében elhangzott kiállítás-megnyitó szövege.

Névjegy

Török Levente Marosvásárhelyen született 1956. március 4-én. 1976-ban érettségizett a helyi zene- és képzőművészeti líceumban. Üvegipari formatervezőként dolgozott 1990-ig. Diplomát Pécsen, a Janus Pannonius Tudományegyetemen szerzett. 1992–1999 között rajzot tanított, és kistérségi művelődésszervezéssel foglalkozott, kiállításokat rendezett, alkotótáborokat szervezett. Alkotásai 1975-től szerepelnek kiállításokon. Tagja a Magyar Alkotók Országos Egyesületének, a Magyar Üvegművészeti Társaságnak, a Tolnaart művészeti társaságnak. 1980-ban kapcsolódott be a Mail Art (levelezőművészek) hálózatába, azóta munkái nemzetközi kiállításokon szerepelnek.

<http://www.leviart.shp.hu/hpc/web.php?a=leviart>
www.levi-art.blogspot.com

IMÁDKOZZUNK!

„Nagy az ereje az igaz ember
buzgó könyörgésének.” (Jak 5,16b)

Dicsérjük és magasztaljuk Istent...

- mert szeretetből, szeretetre, szabadságra, a „maga képére” teremtette az embert,
- mert Neki jó terve van életünkkel, családjunkkal, Hazánkkal és a világgal,
- hogy elküldte értünk Jézus Krisztust, a Szabadítót!

Valljuk meg...

- hogy Isten jó tervének akadályozói sokszor mi magunk vagyunk,
- hogy felesleges, olykor káros dolgoktól függünk, pedig egyedül az élő Istenre van szükségünk,
- hogy nem keressük eléggé a Jézussal való kapcsolatot, engedjük, hogy a hétköznapi gondok elvegyék az időnket, energiánkat!

Adjunk hálát...

- adakozó testvéreinkért, akik lehetővé tették, hogy hátrányos helyzetű testvérekhez is eljuthasson a *Híd magazin*,
- Isten Igéjéért, amely út, igazság és élet,
- mert „szere az Úr, azért nincs még végünk” (JSir 3,22)!

Könyörögjünk...

- a jövő nemzedékért, hogy a család, az otthon, az egyház és a haza szeretete fontos legyen nekik is,
- szabadságért mindenféle megkötöttségtől, mely eltakarja előlünk a „mennyei perspektívát”,
- az evangélikus Férfimisszióért, és a Női Misszió szolgálatáért,
- Magyarorszáért, a felelős vezetőkért, döntéshozókért!

• A. L.

Imádkozzunk a Hazáért többet!

Örök Mindenható, kezdet és vég nélkül való Isten, a Te kezed igazgatja az idő folyását, és Te szabsz határt a nemzetek életének. Mindent betöltesz a te jóságos jelenléteddel, és kegyelmesen vezeted azokat, akik benned reménykednek. Te voltál a mi zarándokunk igazgató Istene, Te szereztél hazát népünknek, és Te adtad meg neki az evangélium világosságát. Te voltál a bástya, amikor veszedelem árja zúdult ellenünk; a Te neved volt a fegyver, ha ellenség tört be határainkon; Te elégítettél meg, amikor tudás után sóvárgott és lelki eledelre éhezett néped. Hányszor

elfordultunk Tőled, erős, igaz Isten, és idegen istenek oltárain áldoztunk! Hányszor megutáltuk szent törvényedet, és a bűn útjára tértünk! Hányszor megtagadtuk a Te szent Fiadat, a mi édes Megváltónkat, és szívünket megtöltöttük ennek a világnak szeretetével! De Te mindig kegyelmes Atyánk voltál; ha bűneinkért meg is dorgáltál, ismét lehajoltál hozzánk, és begyógyítottad sebeinket. Légy velünk ezután is szent Lelkoddal, örök irgalomnak Istene! Nevelj minket igéddelel tettség szerint való, alázatos és Neked szolgáló néppé, hogy a te ösvényedben

Fotó: Szeverényi János

gyönyörködjünk és Tőled soha el ne szakadjunk! Hirdettesd közöttünk a Te szent evangéliumodat, hogy bűneinkből megszabadulva, igazságban és tökéletességben járjunk előtted! Légy szabadságunk pajzsa, hazánk oltalma! Áldd meg munkánkat sikerrel, és gyarapítsd egyházadat, hogy mindenki a Te félelmedben éljen és a Te szent akaratodat kövesse! Légy segítségül nekünk, és hallgasd meg imádságunkat szent Fiadért, az Úr Jézusért! Ámen.

Kovács Sándor: *Keresztyén imádságos könyve, Pozsony, 1899.*

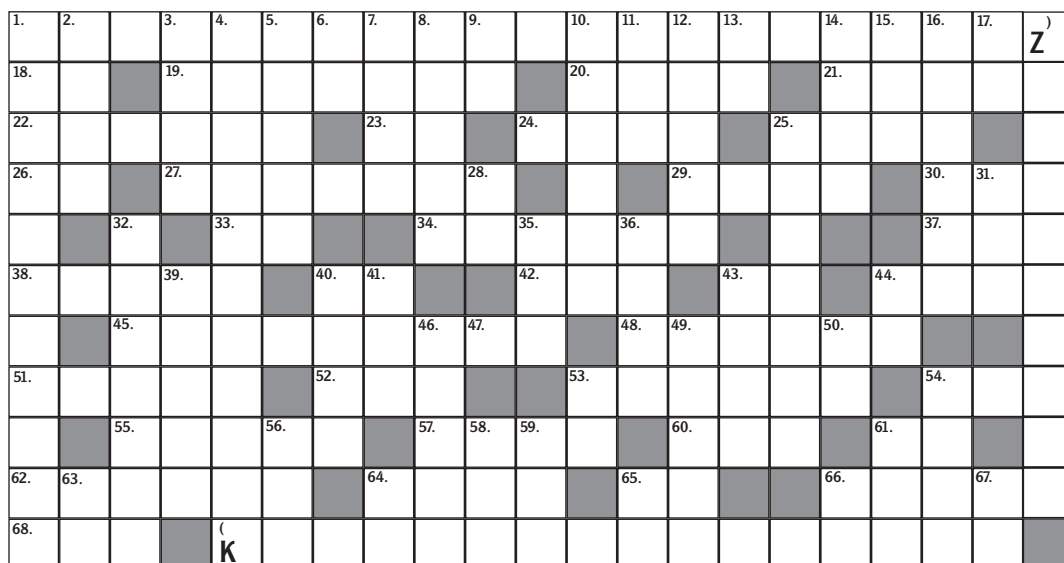
Keresztrejtvény

Sántha Károly lelkes-költő egy versének két sorát tartalmazza keresztrejtvényünk a vízszintes 1-től és a függőleges 4-től. A legutolsó fekete kockánál találkoznak. Beküldendő ez a két hosszú sor.

A helyes megfejtőknek jutalmat küldünk. A megfejtéseket a következő címre várjuk: Evangélikus Missziói Központ, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38-40.

Jó szórakozást és hasznos időtöltést kívánunk!

• BENCZE IMRÉNÉ

VÍZSZINTES:

1. Az 1. beküldendő sor
18. OL
19. Hivatalos leveleink elhelyezésére szolgál
20. Párizsi repülőtér
21. Bántá, más szóval (régies kifejezés)
22. Egy nép összessége
23. Cipőjavító szerszám
24. Egyik szülő
25. Női, vidékies becenév
26. Nagyméretű növény
27. Megpróbálnád állataid szomját oltani
29. Keleti népcsoport tagja
30. Folyóátkelő
33. Néma téka
34. Hegyről völgybe lovagol
37. Női becenév
38. Hajlított tárgy vagy grafikon
40. Az izmot a csonthoz rögzíti
42. Egészítsd ki: drótos..., ... atyafiak.

43. Téli sporteszköz
44. Vegyi anyag, az alkohollal együtt ismerjük
45. Sikeres labdarúgó jelzője
48. Autóval nekimegyek
51. Latin eredetű férfinév, jelentése: szeresd az Istent!
52. Mutató névmás (régies)
53. Lehajolva meg tudja nézni
54. Igényes férfi galléros ruházata
55. Árnyas, nyári tartózkodóhely
57. Muzsika
60. Gabcsiková magyar neve
61. határrag (-tól párja)
62. Z-vel a Velencei-hegység és a Vértes közötti helységbe való
64. Sáv, keskeny, levágott anyag
66. Ügynök – ismert francia szóval
68. A mobilban adatokat tárol

FÜGGŐLEGES:

1. Történelmünk kárpát-medencei kezdete

2. ...iacta est – a kocka el van vetve (latin mondás)
3. Apró szemű édesség
4. A beküldendő vers 2. része
5. Kis folyóvíz
6. Nagytiszteletű rövidítve
7. Színtelen, szagtalan gáz
8. A kotlós teszi
9. TR
10. Pattogó (rűz), csikorgó (hó)
11. Trombitahang
12. Kristályos anyag neve, ha folyadékot öntünk rá
13. DY
14. Kabátartozék
15. Közterület
16. Kikötő Noé bárkája részére
17. ST
25. Oktatás
28. Nem fel!
31. Mennyei
32. Megbocsátás, könyörület
35. Tenisz, pingpong eszköze

36. Női név rövid alakja
39. Kábul, szédül
40. Lekváros (palacsinta)
41. Tagadószó
43. Sütőben készül
44. Kiejtett mássalhangzó
46. Rendszeres kiadásaink összessége
47. Z
49. Végtag tárgyesetben
50. Számnév
53. Latin kettősbe
54. A függőleges 41. ellentéte
56. Alé
58. Osztrák fagy
59. Nemzeti Környezetvédő Társaság rövidítve
61. Járom – az ökrökön
63. Én és te
64. Régies C
65. Névtelenség jelzése
66. Juttat
67. Mutatószó

Fotó: Márton László

„Utaidat, Uram, ismertesd meg velem, ösvényeidre taníts meg engem!”

Immár második alkalommal rendezte meg a Balatonboglári Evangélikus Gyülekezet „motoros istentiszteletét” május 15-én, vasárnap, melyre az esős idő ellenére több mint húsz motoros érkezett Budapestről, Győrből és Somogy megye több településéről motoros rendőri kísérettel, hogy Istenünk áldásával kezdjék meg e szezonban is a motorozást. A megszokottól eltérő, más hangvételű istentiszteleten vehettek részt azok, akik Jubilate vasárnapján ellátogattak a balatonboglári evangélikus templomba. Az orgonaszó helyett Szendrődy Csobán szaxofon- és Tóth Leóna fuvalazenéje teremtett istentiszteleti atmoszférát. A bevonuláskor motorosok vitték be a keresztes gyertyát, és az oltártér is megtelt az elhelyezett bukósisakokkal.

Az istentiszteleten a 25. zsoltár 4. verse alapján hangzott az igehirdetés. „Az út, melyen haladunk, közös, egy cél felé visz bennünket, és ezen az úton felelősséggel tartozunk egymás felé. Az értékes motorok, az arcunkba csapódó szél, a sebesség mind az Istenről tesz bizonyosságot, az Ő nagyságáról és az Ő óvó szeretetéről” – hallhattuk az prédikációban, miközben az igehirdető – a motorosok bőrébe bújva – a zakóját levette egy motorosdzsekit vett fel. Utána a személyenkénti áldást követően mindenki megkapta a „motorosok imádságát”, hogy a jogosítvány mellett az is mindig vele legyen, kísérje útját. Külön köszönjük a Fonyódi Rendőrkapitányságnak, a Molnár Autós- és Motoros Iskolának, a Magyar Keresztény Motorosok Közösségének, Császár-Bíró Annának és Németh Noéminek.

• CZÖNDÖR ISTVÁN

A Missziói Központ hírei

A missziói lelkész szolgálatai és egyéb események

FEBRUÁR

- Imareggeli
- Megbeszélés Lóczy Tiborral
- A Mindennapi.hu kuratóriumi ülése
- Előadás a misszióról a békéscsabai gyülekezeti munkatársképzőn
- Missziói bizottsági ülés a MEÖT-ben
- EBBE-evangelizáció, Ittész István
- Evangelizációs igehirdetés Albertiben
- Zsinat
- Igihirdetés és előadás a sárszentlőrinci cigány bibliaiskolában
- Evangéliumi Aliansz teológiai műhely Piliscsabán
- Házi együttlét Érden
- MEÖT-Aliansz megbeszélés

MÁRCIUS

- A Reménység Fesztivál megbeszélése
- Az Országos Evangélikus Bábfesztivál köszöntése Cinkotán
- EBBE-evangelizáció, Balicza Iván

- Az Evangélikus Missziói Központ igazgatótanácsi ülése Cinkotán
- Evangelizáció az erdélyi Dózsagyör-
gyön, Káposztásszentmiklóson és So-
mosdon
- Scholz Lászlóné temetése
- Missziói konzultáció Piliscsabán
- EKE-bibliaiskolai előadások Várpalotán
- Evangelizáció Bokodon

ÁPRILIS

- Előadás a misszióról gyülekezeti munka-
társképzőn Piliscsabán
- Házi férfikör Csepelen
- Böjti est Lovászpatonán
- Evangelizáció a szlovákiai-felvidéki Zselizen
- A missziói pályázat elbírálása és meg-
beszélés Gáncs Péter püspökkel és az
országos, ill. egyházkerületi lelkészekkel
- EBBE-evangelizáció, Ittész István
- Igihirdetés és előadás Egerben
- Aliansz elnökségi ülés
- Evangelizáció Sajógömörben

Előzetes a 2011. év országos missziói eseményeiből

- július 3–6. missziói konferencia, Piliscsaba
- július 7–10. külmissziói konferencia, Piliscsaba
- július 17–24. egyedülálló szülők és gyerme-
kek konferenciája, Révfülpő
- július 29–augusztus 2. Közös asztal
cigánykonferencia, Sárszentlőrinc
- szeptember 24. külmissziói csendesnap
- október 8. országos evangelizáció, Deák tér

Fotó: Cser István

DERŰ

„Aki hisz, az derűs, és derűje
Istentől származik.”

(XXIII. János pápa)

Fabiny Tamás püspök egyszer megjegyezte Novotny Zoltánnak, a Magyar Rádió neves sportriporterének, hogy miután felolvasta az ünnep bibliai olvasmányát a Deák téri templomban, az ő hangja kifejezett hiányérzetet hagyott maga után, hiszen az „ámen”-t követően az ember valami olyasmit várna még, hogy „Ferencváros–Újpest 2:0”.

Miután ez az anekdota elhangzott *Lélekhangoló* című regionális adásunkban, a következő napon kedves idős hang hagyott üzenetet üzenetrög-zítőnkön:

„Javasolom a riporter úrnak, hogy legközelebb az ámen után a következőt mondja: »Most pedig egy sporteredmény következik: Isten–Sátán 10:0«.

Húsvétkor pedig mindez a következőkép-
pen módosulhatna: »Jézus–halál 100:0.«”

A találó javaslatot köszönjük, továbbítottuk az illetékeseknek!

• GYGD

Ökumenikus pásztor körök országos találkozóját rendezték a gödöllői új római katolikus templomban. A mintegy kétszáz résztvevő testvéri léghőben, tartalmas programmal töltötte az egész napot. A találkozó témája a családi egyház volt. Előadást tartott Beer Miklós püspök, Nobilis Márió, Hamar István, Dr. Kránitz Mihály, Aradi György és Sándor Frigyes.

MEGJELENT!

„Ne félj, mert megváltottalak...”
„A hit hallásból van...” 7.

Archív igehirdetéseket feldolgozó sorozatunk hetedik része újra két evangélikus lelképásztor egy-egy igehirdetését bo-

csátja közre. Danhauser Lászlótól (1906–1990) egy különösen személyes hangú igehirdetést hallhatunk, melyet Ézsaiás 43,1 alapján mondott el egykori konfirmandusa esküvőjén, 1966. július 15-én. Nagybockai Vilmos (1920–2004) igehirdetése 1991 feltámadás ünnepén hangzott el Nagyatádon, 1Kor 15,35–43.49 alapján.

A CD megrendelhető az Evangélikus Missziói Központ elérhetőségein: 1164 Budapest, Batthyány Ilona utca 38–40.

Tel.: 06 1 400 3057 (munkanapokon 8 és 13 óra között)

e-mail: evmis@lutheran.hu; ára: 1200 Ft

Hidat építünk, nem falakat! – Balaton-NET

A nyárra készülve az egyik legnagyobb kérdés az, hogy létezik-e olyan hely, ami a család minden tagjának felüdülést ad. Vagy ez csak egy megvalósíthatatlan álom?

Varga György szerint – aki már ötödik éve koordinálja a Balaton-NET-et – mindez nem lehetetlen.

A Balaton-NET sajátos kettősséggel bír. Egyedi módon ötvözi a lelki és a testi felfrissülést. Egyrészt évről évre aktuális és jelentőséggel bíró kérdésekkel foglalkozunk, melyekben széles körben alkalmazható bibliai látásra és útmutatásra van szükség. Másrészt igyekszünk ezt a komoly lelki célt minden korosztály számára igényesen és változatosan kínálni. Párhuzamosan futnak a felnőtt-, a gyermek- és a kistini programok.

Tulajdonképpen mi a Balaton-NET? Nyaralás, vagy valami tematikus, keresztyén programsorozat?

A Balaton-NET középpontjában az erőteljes és kiegyensúlyozott bibliai tanítás áll. Az idei év központi témája az *élő és ható gyülekezet*. E köré szerveződnek az előadások és szemináriumok (részletek: www.balaton-net.eu), de még a gyerek- és ifjúsági programokban is visszaköszön ez a téma.

Azt is szeretnénk elérni, hogy ez az öt nap felüdülést jelentsen a testnek is. Tehát a szabadidő programok és a kapcsolódás legalább olyan fontos. Délelőtt és este vannak az előadások, a közös éneklés, a

szemináriumok és a gyerekprogram is. Délután pedig vár a Balaton, az évről évre népszerűbb NET-Beach, ami a rendezvény saját szabadidős parkja a szabadstrandon. Esténként külön program van az ifisátorban. Ebben az évben is lesz koncert, de színházi előadás és keresztyén képzőművészek kiállítása is bővíti a választható programok listáját.

Van-e valami konkrét célja a Balaton-NET-nek?

A cél az életváltó talákozás, az Isten-élmény – az igehirdetésen, a dicsőítésen és a közösség gyakorlásán keresztül is. Kiemelten odafigyelünk a kiegyensúlyozottságra és a felekezeti közösiségre. Így a Balaton-NET egyben erőteljes demonstratív alkalom is Krisztus népének sokszínűségével, ugyanakkor egységben való, együttes megjelenésével. Sajátos híd a különböző felekezetek, lelkiségi irányok között.

Kiket vártok a Balaton-NET-re?

Mindenkit. Kortól és felekezeti hovatartozástól függetlenül. Nincs részvételi díj, a költségek fedezésére viszont lesz mód adakozni a helyszínen. Szállásról és étkezéssel mindenki magának gondoskodik. Be lehet ugrani akár csak egy napra is, de természetesen a legtöbbet az kap a Balaton-NET-től, aki végig ott tud lenni. Várunk egyéneket, családokat, baráti társaságokat, de egész gyülekezeti közösségeket is.

Köszönöm. Találkozunk Balatonszemesen, augusztus 17-e és 21-e között!

• SZŐCZI JÁNOS

BalatonNET
NEMZETKÖZI EVANGÉLIUMI TALÁLKOZÓ 2011

Erőteljes és kiegyensúlyozott bibliaitanítás
Felüdülés testnek és léleknek

Szeretettel várunk az 5. Balaton-NETre
2011. augusztus 17-21. Balatonszemes

Sóval és tettel
Az élő és ható gyülekezet

„A Balaton-NET-re gondolva egy kép jelenik meg előttem. A Genezaret-tó partján Jézus a csónakból tanítja a sokaságot. A csodálatos halfogás, majd a tanítványok elhívása koronázta meg ezt a rendkívüli alkalmat. Ma is szükségünk van arra, hogy Jézus tanítása tisztítson és készítsen bennünket. Talán jobban, mint máskor. Isten népe akkor erős, ha ismeri és komolyan veszi az Ő szavát, erejét pedig az összetartozásban is demonstrálja.”
(Varga György)

Fotók: Szj

John Donne

Szent szonett

Törd szét szívem, háromszemélyű Isten:
nem sújt le már, ha rámveted napos
szemed – hát dönts le, semmivé taposs,
hogy fölkeljek megint, mennyei díszben.

Város vagyok s bitorló botja zúg
reám – torold meg, jogos Fejedelmem!
Lásd, helytartód, az ész, nem véd meg engem:
rabszolgajellem, gyáva és hazug.

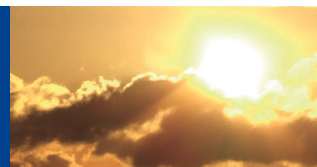
Tied vagyok, szádat szomjazza szám,
de, jaj, ellenséggemmel adtak össze:
vágd el hát ez átkos kötést, hogy aztán

kezed testemet újra gúzsba kösse.
Hogy szabad lehessen, rabszíjra fűzz,
csábíts el, hogy lehessen tiszta, szűz!

(Fordította: Képes Géza)

A 2011.
ÉV IGÉJE

*„Ne győzzön le téged a rossz,
hanem te győzd le a rosszat a jóval.” (Róm 12,21)*

HÍD EVANGÉLIKUS MISSZIÓI MAGAZIN, az Evangélikus Missziói Központ kiadványa. Az Evangélikus Élet előfizetői részére a magazin ingyenes. Adományokat elfogadunk. Lapszámunk megjelenését a Sanansaattajat (Finnország), a Norea Radio Norway (Norvégia) és a Magyarországi Evangélikus Egyház Missziói Bizottsága támogatta.